25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6743 12 ՄԱՐՏ 1908 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՍԷՖԷՐ 1326 25 Mars 1908 25me année № 6743

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրն.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

ԱՐԵՒԵԼՔ

آرەولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 ՓԱՐԱ ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ 10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ՉՈՐՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ

171. ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ ՊԷՐԷԱ

Մատթ. ԺԹ 1—2, Մրկ. Ժ 1,
Ղուկ. ԺԴ 25, Յովհ. Ժ. 39—42

Ըսինք թէ Յիսուսի տուած մեկնութիւնը և Ս. Գիրքէն բերած վկայութիւնն ալ չյաջողեցին հանդարտեցնել Հրէաներուն հակառակութիւնը, որ եթէ պահ մը քարերը վար թողուցին և քարկոծելու գաղափարը չգործադրեցին, սակայն հակառակութիւնը չդադրեցուցին։ Յիսուսի խօսակցութիւնները Սողոմոնի սրահին մէջ յայտնապէս եղած էին, Սինեդրիոնը հոն մօտ էր, փարիսեցիներ և դպիրներ առանձնութիւն ունէին, կ՚ուզէին Յիսուսի խօսքերը հիմ բռնել և օրինական ձեւով Յիսուսը ձերբակալել և դատել։ Բայց դեռ տնօրինական ժամը հասած չէր, պէտք չէր կանխել և աստուածային կարգադրութիւնները խանգարել. հետեւաբար Յիսուս տեսնելով թէ մէկ կողմէն Հրէաները համոզելու և հակառակորդները չառնելու յոյս չկայ, միւս կողմէն իւր մահուամբ աւետարանական առաքման լուծումը փութացնելու առթիւ չէ, հարկ սեպեց քանի մը օրեր Երուսաղէմի մէջ մնալէն յետոյ, նորէն անկէ հեռանալ, և երթալ դարձեալ Յորդանանու կամ Պերէա գաւառը, ուր նուազ էր այն հակառակութեան բորբոքը, որուն պատճառաւ Գալիլիան թողած էր և Երուսաղէմի մնալը գրեթէ անհնարին դարձած։

Յովհաննէս աւետարանիչ կը ճշդէ իսկ Յիսուսի հասած տեղը, ըսելով թէ իրեն իբր հաստատուն կեդրոն առնելով — անդ լինէր — այն տեղը՝ ուր Յովհաննէս Մկրտիչ իւր քարոզութիւնները սկսած էր և ուր իւր մկրտութիւնները կը կատարէր։ Այս տեղն էր Բեթաբարա կոչուած գիւղին մօտերը, Յորդանանու արեւելեան եզերքը, Մեռեալ Ծովէն ոչ շատ հեռու, ուր որ գետը հուն մըն ալ ունէր (յօդ. 22)։ Այս տեղը ոչ միայն իւր բնական և կեդրոնական դիրքով, Հրէաստանի և Գալիլիոյ և Պերէայի բնակիչներուն համախմբութեան յարմար տեղ էր, այլ և Յովհաննէս Մկրտիչի քարոզութիւններով հռչակաւոր եղած էր, և Յիսուս ալ իւր հրապարակային գործունէութեան սկզբնաւորութիւնը այն տեղ նուիրագործած էր իւր մկրտութեամբ, իւր քարոզութիւններով և իւր առաջին աշակերտներով։ Կերպով մը Յիսուս կ՚ուզէր իւր հրապարակային գործունէութիւնը վերջացնել նոյն տեղը, ուր որ սկսած էր։

Հազիւ թէ Յիսուսին Բեթաբարայի կողմերը քարոզելուն ձայնը լսուեցաւ, մօտէն հեռուէն, ամէն կողմերէն սկսաւ ժողովուրդը այն տեղ դիմել, և Հռովմայ 780 թուականին յունուարէն մինչեւ 783 թուականին յունուարը անցած երեք տարիներուն յիշատակները գրգռելով բաղդատութիւններ ընել Յովհաննէսի և Յիսուսի մէջ, և նոյն իսկ Յիսուսի առաջին և երրորդ տարիներու մէջ, և զարմացմամբ նշմարել այն առաւելութիւնները զորս Յիսուս հետզհետէ ստացած էր իւր առաքելական, վարդապետական և հրաշագործական ընթացքին մէջ։

Գոհունակութեամբ կը յիշէին, թէ Յովհաննէս Մկրտիչը, որուն անունը միշտ պաշտելի մնացած էր այն կողմերը, գուշակած էր Յիսուսի մեծութիւնը, փառաւորութիւնը և աստուածայնութիւնը, և համոզուած շեշտով մը կը կրկնէին. «Իրաւ Յովհաննէս հրաշագործ մը չեղաւ և բնաւ հրաշք մը չգործեց, սակայն Յովհաննէս մեծ մարգարէ մը եղաւ, վասն զի ինչ որ այդ Նազովրեցի Յիսուսին մկրտուած օրը եղած տեսիլքներուն տուած մեկնութիւնները, և շարունակ անոր առաւելութեանց վրայ տուած վկայութիւնները, ամէնն ալ ճշդութեամբ իրականացան, և Յիսուսն ալ կը տեսնենք մեծ ու փառաւոր, քարոզիչ ու հրաշագործ, ինչպէս որ Յովհաննէս նախագուշակեց»։ Այս խորհրդածութիւնները բաւական եղան շատերուն միտքին մէջ համոզում գոյացնելու, թէ արդէն Յիսուս ճշմարիտ Մեսիան է, և «Բազումք հաւատացին ի նա անդ», Յորդանանու եզերքներուն վրայ ժողվուած ժողովուրդին մէջէն։

Աւետարանիչներէն չորսն ալ համաձայն կերպով կը յիշեն թէ այս կողմերը մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր ամէն կողմերէն, թէ Յիսուս շարունակ կը քարոզէր ու կը մխիթարէր այդ բազմութիւնը, և թէ բժշկութիւններ ալ կը կատարէր իրեն դիմող ախտաժէտներու և դիւահարներու վրայ։ Սակայն հրաշքներէն և ոչ մէկը պատմուած կը գտնենք. իսկ քարոզութեանց մասին միայն Ղուկաս է որ ընդարձակ քաղուած մը ունի այս տեղ և ԺԴ. գլուխին կէսէն մինչեւ ԺԸ. գլուխին կէսը, ընդարձակ մաս մը ունի, նման այն ընդարձակ քաղուածին զոր Մատթէոս տուած էր, և զոր Լերան քարոզի անունին ներքեւ բացատրեցինք իւր տեղը (յօդ. 59—64)։ Ղուկասի քաղուածն ալ ի դէպ էր Պերէայ քարոզ անուանել, վասն զի ոչ նուազ կարեւոր ու շահեկան է և յատուկ կէտեր կը պարունակէ իւր այդ քաղուածին մէջ ալ։ Քաղուած անունը կուտանք այն պատճառաւ որ բնաւ պէտք չենք զգար, ամբողջն ալ միահետ կերպով Յիսուսէ խօսուած ենթադրել. միւս կողմէ բաւական կարեւոր ընդմիջումներ ալ կան խառնուած, որոնք յայտնի կ՚ընեն թէ աւետարանիչը իրարու քով մօտեցուցած է զանազան առիթներու մէջ խօսուած քարոզութիւնները։

Իբր Պերէայ քարոզին առանձնայատկութիւնը պէտք է դիտել տանք. թէ այն մեծաւ մասամբ առակներով կազմուած է, և թէ այդ առակներուն մէջ կը գտնուին մոլորեալ ոչխարին, կորսուած դրամին, անառակ որդւոյն, անիրաւ տնտեսին, մեծատունին և Ղազարոսին, դատաւորին և այրւոյն, փարիսեցիին և մաքսաւորին նշանաւոր առակները, որոնք այնչափ ազդեցիկ իմաստներ կը պարունակեն, և որոնք գեղեցիկ խորհրդով և մեր Ս. Եկեղեցիին կարգադրութեամբ Մեծ Պահքի կիրակիներուն աւետարանի ընթերցուածները կը կոչուին, և զորս մենք հետզհետէ պիտի բացատրենք, մեր աւետարանական Համապատումի կարգին հետեւելով։

172. ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ղուկ. ԺԴ. 26—35

Երկու կերպ կրնանք առնել Յիսուսի հետեւողութիւնը, և երկուքին համեմատ տարբեր պայմաններ։ Մէկ կերպն է պարզ աւետարանի աշակերտութիւն, ընդունելով անոր վարդապետութիւնը և կատարելով անոր պատուիրանները։ Միւս կերպն է, աւետարանի գործակցութիւն, քարոզելով անոր վարդապետութիւնը և տարածելով անոր աշակերտութիւնը։ Հարկաւ աւետարանի գործօն պաշտօնեայ լինելու և աւետարանը տարածելու համար շատ աւելի պայմաններ և ձիրքեր կը պահանջուին, քան թէ լոկ աշակերտութեան համար։ Եթէ այսպէս օրէն է բացատրել, լոկ աշակերտութիւնը կրաւորական դեր մըն է, մինչ գործօն պաշտօնէութիւնը ներգործական դեր կը պահանջէ։ Յիսուսի բերնով այս հատուածին մէջ բացատրուած պայմանները, որչափ և պարզ աշակերտութեան ալ կարենան պատկանիլ, սակայն շատ աւելի ընդարձակ և շատ աւելի ծանր լինելնուն՝ սովորաբար կը մեկնուին գործօն պաշտօնէութեան վրայ, և իբր պայման կ՚առաջարկուին անոնց որ քրիստոնէական Եկեղեցւոյ մէջ կրօնական պաշտօններու կը կոչուին, ինչպէս որ առաջին անգամ Յիսուսէ ալ իւր Երկոտասան առաքեալներուն և Եօթանասուներկու աշակերտներուն առաջարկուեցան։ Աւետարանը թէեւ կ՚ըսէ թէ Յիսուս իրեն հետեւող ժողովուրդին դառնալով խօսեցաւ, սակայն խօսքին ընթացքին մէջ տեղ տեղ պարզ ժողովուրդէ պահանջուելիք պայմաններէն աւելի ծանրներ յառաջ բերուած պիտի տեսնենք։

Առաջին պայմանն է, ընտանեկան և ազգակցական հոգերուն և սիրոյն չստորադասել աւետարանի պարտաւորութիւնը։ Այս է հայր ու մայր, ամուսին և զաւակ, եղբայր և քոյր ատելու պայմանը։ Հարկաւ ատելը բառին խիստ նշանակութեամբ պիտի չառնուի, քանի որ պատուիրանի հակառակ գործ մըն է, այլ պիտի իմացուի երկրորդականութեան հետեւողութեամբ և բաղդատական ձեւով, թէ երբեք ընտանիքի սէրը Յիսուսի և աւետարանի սէրէն վեր պիտի չի բռնուի. (յօդ. 93)։

Երկրորդ պայմանն է, նոյն իսկ անձնական սէրէն հրաժարիլ, և երբեք իւր անձին դիւրութիւնը Յիսուսի սիրոյն և աւետարանին շահին չվերադասել։ Այս է զանձն ատելու և խաչը բառնալու բացատրութեանց իսկական իմաստը, ինչ որ քանիցս առիթ ունեցած ենք ըսելու և կրկնելու։ Այդ երկու պայմանները ուղղակի և դիւրաւ աւետարանի պարզ աշակերտութեան ալ կրնան պատշաճիլ։

Երրորդ պայմանն է գործի չձեռնարկած, գործին ծանրութիւնը և անձին կարողութիւնը լաւ կշռել, և ըստ այնմ գործի ձեռնարկել, այնպէս որ եթէ նա զգայ որ իւր միջոցներն ու կարողութիւնը չպիտի բաւեն ձեռնարկած գործը գլուխ հանելու, խոհեմութիւն է բնաւ իսկ չձեռնարկել, և խոհական կերպով գործին կամ վտանգին առջեւը առնուլ։ Երկու օրինակներ կամ առակաւոր նմանութիւններ յառաջ կը բերուին այս տեղ։ Մարդ մը կ՚ուզէ աշտարակ մը շինել, որ է ըսել ոչ թէ խրճիթ մը կամ սովորական բնակարան մը, այլ կոփածոյ քարերով ամուր և հաստատուն շէնք մը կառուցանել։ Այնպիսին պէտք է որ առաջուընէ ունեցած դրամը և ըլլալիք ծախքը բաղդատէ, և երբ տեսնէ որ գործը լրացնելու բաւական գումար ունի, այն ատեն միայն գործին ձեռք զարնէ, ապա թէ ոչ կէս ճամբան կը մնայ, շէնքը կիսկատար և ինքը խայտառակ կ՚ըլլայ, և անցնող դարձող անկատար շէնքը տեսնելով կ՚սկսի ծիծաղիլ ու ըսել.— Այս մարդը սկսաւ շինել, բայց չկրցաւ լրացնել։— Երկրորդ օրինակը առնուած է իշխանէ մը, որ յանկարծ կը լսէ թէ դրացի իշխանը իրեն վրայ պատերազմի կուգայ՝ քսան հազար մարդով, մինչ ինքը տասը հազարէ աւելի չունի։ Պէտք է նախ մտածէ և կշռէ թէ կերպ մը ունի՞ իրեն մարդերով թշնամիներուն դէմ դնել, զէնքերու, գործիքներու, կիրճերու, բերդերու, և ուրիշ հնարքներու առաւելութիւններ ունի՞ թշնամւոյն առաւելութիւնը կշռելու, որպէս զի եթէ ստոյգ յոյս մը ունի, թշնամւոյն դէմ ելլայ. իսկ եթէ չունի, քանի որ թշնամին դեռ հեռու է՝ հաշտութեան դեսպաններ ղրկէ, և պատուաւոր ու շահաւոր կերպով հնարաւոր խաղաղութիւն մը խնդրէ և ստանայ։ Այս պայմանը, ինչպէս կը տեսնուի, աւելի գործօն պաշտօնէութեան համար է, որուն ամէն ոք ստիպեալ չէ, մինչ պարզ աշակերտութեան համար ոչ մի միջոցներու պակասութիւն չկրնար ետ կենալու փաստ ըլլալ, կամ չձեռնարկելը արդարացնել։

Այս հատուածին ծայրը իբր հետեւութիւն կցուած մասը, թէ ո՛վ որ իւր ինչքերէն չհրաժարիր, չկրնար աւետարանի աշակերտ լինել, պէտք չէ իբր նախընթացին եզրակացութիւն ընդունուիլ, որուն հետ իմաստի ներքին կապ չունի, այլ աւելի պիտի առնուի իբր նոր և չորրորդ պայման մը, որ է ինչքի և հարստութեան սէրը չվերադասել աւետարանին սիրոյն։ Այս կերպով աւելի յարմար կը լինէր ԺԴ. 33 համարը կցել անմիջապէս ԺԴ. 27 համարէն ետքը։ Ոմանք կը կարծեն իսկ, թէ այդ տեղափոխութիւնը գուցէ պատահական ընդօրինակութեանց շփոթութենէն առաջ եկած ըլլայ, սակայն այնչափ էական ենթադրութիւն մը չէ, քանի որ աւետարանին առաջ բերած պայմանները իրարմէ անկախ կէտեր են։

Հինգերորդ պայման մըն ալ աղի օրինակէն առնուած է. Աւետարանի հետեւողը պէտք է ինքն իր մէջ կատարեալ ըլլայ, որպէս զի ուրիշի ալ օգտակար ըլլայ։ Այդ նմանութիւնը ուրիշ տեղ ալ բացատրեցինք (յօդ. 124), բայց այս տեղ հետեւողութեան պայմաններուն կարգին՝ գործօն պաշտօնէութեան վրայ մեկնուելիք պայմաններուն մէջ պիտի համրուի, քանի որ աղի բնութիւնն ու պաշտօնը, որ է կերակուրները համեմելը, ուղղակի ուրիշի օգտակար լինելու իմաստը ցոյց կուտայ։

Հատուածին վերջաբանը, «Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ», զանձն պատասխանատուութենէ ազատելու, և պատասխանատուութիւնը ունկնդիրներուն վրայ բեռցնելու նպատակն ունի։ «Իմ պարտքս ազդարարել էր, ըսել կ՚ուզէ Յիսուս, ես խօսեցայ ու ազդարարեցի, լսել և իմանալ և գործադրել լսողին պարտքն է, ո՛վ որ լսելու պատրաստ ականջ ունի, թող լսէ և կատարէ, իսկ ո՛վ որ չկատարեր, ինքզինքը մեղադրէ»։ Յիսուսի գործածած ասացուածը առած դարձած սովորական խօսք մըն է, զոր Յիսուս ուրիշ անգամներ ալ գործածած է, երբ խօսից և քարոզութեանց կնիք ու փակում։

173. ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՈՉԽԱՐԻՆ ԱՌԱԿԸ

Ղուկ. ԺԵ 1—7.

Յիսուսի քարոզութիւնները միշտ իրեն շուրջը ամէն տեսակ անձեր կը հաւաքէին, հետեւելու յօժարակամ ժողովուրդին հետ՝ լսելով զուարճանալու հետաքրքիրներ ալ, ինչպէս նաեւ խծբծելու առիթ փնտռող դպիրներ և փարիսեցիներ։ Այս վերջինները դիտեցին թէ Յիսուսի շուրջը մաքսաւորներ և մեղաւորներ ալ կան, որոնց հետ Յիսուս անոյշ վարմունք ունի, անոնք իրեն կը մօտենան, ինքն անոնց կը մօտենայ, և մինչեւ իսկ անոնց հետ անխտիր կը տեսնուի, ու ի միասին սեղանի կը նստի, և ամենեւին չզգուշանար անոնց կենակցութենէն պղծուելու վտանգէն։ Մինչ եթէ պղծուելու վտանգն ալ չըլլար, պէտք չէր որ անոնց համաձայնութիւն տար, և իբր թէ անոնց անիրաւութիւնները քաջալերէր։ Դպիրներ և փարիսեցիներ սկսան տրտունջները շատցնել. Յիսուս առակով մը անոնց պատասխանեց.

Հովիւին մէկը հարիւր ոչխար ունէր զորս լեռներու արօտներուն մէջ արածելու էր հանած. ոչխարներէն մէկը քիչ մը ընկերներէն հեռացաւ, անոնք չտեսնալով սխալ ուղղութիւն բռնեց։ Վերջապէս բոլորովին մոլորեցաւ ու կորաւ։ Հովիւը երբ զգաց որ ոչխարներէն մէկը պակաս է, իննսունիննը ձգեց առանձին արածելու, և ինքն սկսաւ լեռնէ լեռ, ձորէ ձոր թափառիլ, փնտռել, ձայն հանել, մինչեւ որ յաջողեցաւ մոլորեալ ոչխարը գտնել։ Ուրախացաւ, բայց տեսաւ որ ոչխարը յոգնած է. առանց իւր յոգնութիւնը մտածելու, բռնեց ոչխարը ուսին վրայ դրաւ, ու դարձաւ միւս ոչխարներուն հետ փարախ մտցուց։ Անկէ տուն գնաց, և այն երեկոյ բարեկամները ու դրացիները հրաւիրեց, անոնց հետ ուրախութեան և զուարճութեան նստաւ, և սկսաւ ամէնուն աւետել. «Այսօր շատ ուրախ եմ, և կը խնդրեմ որ ինծի ուրախակից ըլլաք, ոչխարներէս մէկը կորսուած էր, ետեւէն գացի ու յոգնեցայ, բայց հոգ չէ, վասն զի յաջողեցայ զայն գտնել և բերել»։

Այս առակը մենք ուրիշ տեղ ալ տեսանք (յօդ. 124), բայց այնտեղ փոքրիկներու ընծայուելիք կարեւորութիւնը ցոյց տալու համար յառաջ բերուած էր, մինչ այստեղ յառաջ բերուած է մոլորեալներուն, այսինքն մեղաւորներուն դարձին համար ըլլալիք աշխատութիւնը յանձնարարելու և մեղաւորին դարձը յաջողած տեսնէն, յառաջ գալիք ուրախութեան աստիճանը բացատրելու համար։

Մարդիկ են ոչխարները, մոլորեալ ոչխարը մեղաւորն է, հովիւը ինքն Յիսուսն է, որ մեղաւորաց դարձին համար աշխարհ եկած է։ Անոր ուրախութիւնը մեղաւորները դարձնելուն վրայ է. շատ աւելի ուրախութիւն կը զգայ մէկ մոլորեալին դարձին վրայ, քան թէ իննսունիննին չմոլորելուն վրայ։ Յիսուս ինքն ալ այդ ուրախութեան վրայ կը պատշաճեցնէ առակը, բայց ուրախութիւնը կը պահէ Երկինքի մէջ, ակնարկելով Երկնից Արքայութեան, զոր ինքն եկած է քարոզել։

Յիսուս այս առակով կը պատասխանէ փարիսեցիներուն, որ զինքը կը մեղադրէին մաքսաւորներն ու մեղաւորները հոգալուն ու պաշտպանելուն համար. սակայն այդ բարոյական իմաստէն զատ, աւետարանական իմաստ ալ ունի այս առակը, ինչպէս բոլոր ուրիշ առակներն ալ։ Երկնից Արքայութիւն դարձող մոլորեալը հեթանոսներն են, որոնց աւետարանի փարախը դառնալը աւելի մխիթարութիւն կ՚ազդէ, քան թէ աստուածածանօթութեան Հին Ուխտին ներքեւ գտնուողներուն փարախի մէջ մնալը։

Առակիս մեկնութեան մէջ Ս. Հայրեր Եկեղեցւոյ պաշտօնեաներուն ուղղուած խրատ մըն ալ կը տեսնեն. թէ ի՛նչպէս պէտք է տքնին մեղաւորներու դարձին համար աշխատին, և անոնց դարձին համար ջանք ու աշխատանք չխնայեն։

Վերջին դիտողութիւն մըն ալ մոլորեալ ոչխարին գործին վրայ, որ անբան անասունին անմտածութենէն յառաջ եկած է։ Այս պատճառաւ նա արժանի կ՚ըլլայ, որ հովիւը իւր ետեւէն վազէ, բայց ինքն ալ հովիւի ձայնը առնելուն անոր կը վազէ։ Այդ պարագաները տգիտութեան կամ անգիտութեան մեղքերուն կը յարմարին, որոնց համար աստուածային գթութիւնը կը կանխէ իւր շնորհքները։

174. ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԴՐԱՄԻՆ ԱՌԱԿԸ

Ղուկ. ԺԵ. 8—10

Երկրորդ առակ մըն ալ նախընթացէն ետքը խօսուած նոյն նպատակով և նոյն իմաստով։ Աղքատ կին մը տասը դրամ ունի միայն, և տասը դրամներէն մէկը ձեռքէն կ՚իյնայ, ծակ մը կը մտնէ, կը կորսուի։ Խեղճ կինը կորսուած դրամը գտնելու համար տանը տակնուվրայ կ՚ընէ. աւելը ձեռքը ամէն կողմերը կը պրպտէ, ճրագ կը վառէ որ մութ անկիւններն ու խորշերը զննէ. վերջապէս կը յաջողի կորսուած դրամը գտնել։ Ուրախութենէն բարեկամուհիներուն ու դրացուհիներուն լուր կուտայ, ու կը պատմէ. «Դիտէ՞ք, կ՚ըսէ, կորսուած դրամս գտայ»։ Ինքն կ՚ուրախանայ և դրացիներն ալ իրեն հետ ուրախանալու կը հրաւիրէ։

Յիսուս այս առակին վերջն ալ Երկնից Արքայութեան մէջ մեղաւորի մը դարձին համար եղած ուրախութիւնը կը կրկնէ, և այս կերպով թէ՛ բարոյական և թէ՛ աւետարանական կրկնակ իմաստներն ալ կը հաստատէ, թէ՛ մեղաւորաց համար ըլլալիք ջանքը և թէ հեթանոսաց կոչման համար աստուածային կարգադրութիւնը։

Իսկ դրամին կորսուելուն մասին դիտուելիք կէտը այն է, որ ո՛չ միայն անբան և անգիտակից է դրամին կորսուիլը, այլ և բոլորովին իրմէ կախում ունեցած չէ։ Դրամը անշունչ և անկար նիւթ մը, չէր կրնար իսկ տեղէն շարժուիլ, ինքնիրեն իյնալ ու կորսուիլ. ու հարկաւ դրամին տիրոջ թերի գործողութենէն առաջ եկաւ, որ իւր դրամը կորսուեցաւ։ Հետեւաբար կնոջ ըրած ջանքերը շատ աւելի են, աւելն ու ճրագը մեծամեծ ճիգերու նշանակ են։ Սոյն պարագան լաւ կը պատշաճեցուի պարզ անկարութեան մեղքերուն, որոնց մէջ յաճախ, երբ անկարութիւնը կատարեալ է, պատասխանատուութեան իսկ տեղի չմնար, և կորսուածը գտնելու հոգը աստուածային շնորհաց արդիւնք կը լինի կատարելապէս։

ՔՆՆԱՍԷՐ

ԳՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԵԿԵՆԱՍՆԵՐԸ

Մհրան Ուղուրլեան վերջերս հրատարակչական մը գաղափարը յայտնեց։ Իրաւ է թէ ան իր արձագանգը ունեցաւ լրագրութեան մէջ, և գտնուեցան գրողներ որոնք յօժարութիւնը ցոյց տուին նաեւ հրատարակչականի վարկածը իրականութեան սահմաններուն մօտեցնելու, ճամբաներ գծելով, ծրագիրներ պատրաստելով։ Բայց ցաւալին հոն է որ խնդիրը իր նպատակաւոր ելքը չունեցաւ։ Չգտնուեցաւ մեր մէջ երջանիկ արարած մը որ գտնէ քանի մը տասնեակ ոսկիներ տրամադրել հրատարակչականին իրագործումին համար։ Չգտնուեցաւ հարուստ մը, որ իր գրպանադրամներուն և ընթրիքներուն մէջ շռայլօրէն մսխած դրամին մէկ պզտիկ մասը յանձնէր, օրինակի համար Դաւթեանի մը, զանիկա օգտակար հրատարակչականի իրական գաղափարին մղելու, ու հաստատելու համար վերջապէս այդ օգտակար գործը, որ կարծես գոյութիւն չպիտի ունենայ մեր մէջ երբեք։ Ամէն բան դրամով կ՚ըլլայ այսօր։ Քայլ մը չէք կրնար առնել առանց դրամի։ Պարապ խօսքեր։ Ցնորալից մղձաւանջներ են երբ կը լսէք թէ այս ինչը (... վէպի մը մէջ բնականաբար) քառասուն փարայով կամ երկու ղրուշ տասը փարայով աշխարհի շրջանը կատարած է։

Մենք Մեկենաս չպիտի ունենանք բնաւ։ Մեր Մեկենասները շա՛տ շատ տասը տարին անգամ մը ալքոլամոլութեան դէմ գրուածքներ պիտի կրնան վարձատրել և մէկ երկու տարին անգամ ալ՝ այլ և այլ նիւթեր պարունակող հաւաքածոներ։ Զուտ արուեստագիտական գրականութիւնը (վէպ, բանաստեղծութիւն, քննադատութիւն, նկարագրական հատուածներ) հազուադէպօրէն մրցանակներու կ՚արժանանայ։ Մինչդեռ անդին Եւրոպայի մէջ օրէ օր կ՚աճին մրցանակներու դրութիւնները։ Եւ ամէն հարուստ գրասէր՝ առիթ մը կը գտնէ իր այդ ազնիւ ու վեհանձն նպատակը յայտարարելու։ Եւ գործադրութիւնը հինգ վայրկեան չառներ։ Ինչո՞ւ Իզմիրեանց գրական յանձնաժողովը գոնէ տասը տարին անգամ մը չվարձատրէ զուտ գրական գործ մը, կամ ինչո՞ւ հրատարակութեանը չձեռնարկէ դարակներու մէջ փոշիներու

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — 21 —

ՓՈԼ ՄԱՐԿՐԻԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

Է.

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒՀԻՆ

Այդ պարագային՝ միակ վտանգը կըրնար ըլլալ երջանկութեան ձանձրոյթը, որով ամէնուն և մանաւանդ մէկուն ուշադրութիւնը պիտի դրուէին Ժանն ու փոքրիկը։ Թերեւս այդ մարդը կասկածներ, տարակոյսներ չունենար — ինչպէս կրնար ունենալ — այլ մտահոգ հետաքրքրութիւն մը, որուն դէմ պիտի կրնար ինքզինքը պաշտպանել այդ կինը, թէեւ սուտ խօսելու վարժուած չըլլար։ Ամէն օրուան հոգը կը բաւէ իրեն։ Ամենէն չարատանջ բանը իր անզօրութիւնն էր։ Ահա ինչո՛ւ համար Ժանն այնքան իրար անցած էր և իր արիւնը արագօրէն շրջան կ՚ընէր։ Ի՞նչ ընելու էր որ հեռաձայն, հեռագիր, հետազօտիչ պաշտօնեաներ ունեցող ահագին Բարիզի մէջ կարելի ըլլար անմիջապէս գտնել իրեն յանձնուած թանկագին էակը, որուն անհետացումը յուսահատութիւն կը պատճառէր, իբր թէ իր իսկ զաւակին վրայ դառնար խնդիրը։

Գաղափար մը յղացաւ Ժանն։ Փոխանակ սոսկում և յուսահատութիւն պատճառելու իր բարերարուհիին, աւելի՛ լաւ չէր ըլլար կառքը դէպի դատական պաշտօնարանը քշել տալ։ Ինչո՛ւ համար ոստիկանութեան վերատեսուչին դիմում չըներ։ Կրնար վարանիլ ստորադաս պաշտօնեայի մը յայտնելու անհետացած տղուն գաղտնիքը, բայց չէ՞ր կրնար վերատեսուչին հետ խօսիլ այդ մասին, որ իր բարձր պաշտօնին բերմամբ, ստիպուած էր գործը չյանձնել։

«Այո՛», յոյս դի՛ր այդ բանին վրայ, իմ հեգ Ժաննս, մրմնջեց այրին, հառաչելով։ Երբ անծանօթուհիի անունդ յայտնես Նախագահականին մէջ, կը կարծե՞ս որ Պ. վերատեսուչը, որ ամենազօր է, պիտի բարեհաճի անմիջապէս ընդունիլ քեզ։ Իզուր պիտի թախանձես. համբերէ պիտի ըսեն քեզ։

Ուրիշ գաղափար մը վտարեց այդ մտածումը.

«Ենթադրենք որ ընդունին։ Ամէն ինչ պիտի ըսես, այնպէս չէ՞։ Պիտի ստիպուիս ամէն բան յայտնել, որպէս զի կարենայ իր աջակցութիւնը ընծայել, լաւ մը իրազեկ ըլլալէ յետոյ գործին։ Բայց այդ գաղտնիքը քեզի՞ կը վերաբերի։ Իրաւունք ունի՞ս կին մը անպատուել, և ի՛նչ կին, լաւագոյնը և ամէնէն անբիծը բոլոր կիներուն մէջ, հակառակ իր ունեցած տկարութիւններուն և յանցանքներուն, զորս այնքան դառնապէս քաւած է։ Դուն ճանչցած ես այդ կինը, դուն որ կեանքդ վրայ պիտի տայիր՝ ազատելու համար զինքը։ Ո՛հ, հեգ աղջիկս, կը զառանցես։»

Յանկարծ կառքին դռնակին վրայ նետուեցաւ. մթնշաղին մէջ կարծած էր տեսնել ճերմակ կառք մը տղու։ Քիչ մնաց որ պոռար. «կեցէ՛ք»։ Բայց արդէն իսկ հեռուն կը գտնուէր ան։ Չէր կրնար Բարիզի բոլոր սայլակները հետապնդել։ Ժանն սկսաւ մենախօսել, անուրջի ազդեցութեան տակ, որ տագնապալից տեսիլներու մէջ, դիտող կը դարձնէ մարդիկը, հանդիսատես իրենց եսին։

—Խե՜ղճ Օրօր։ Ահ միայն պակաս էր։ Կարծես թէ չէր բաւեր քաշած անիրաւ տառապանքը և ճակատագրէն կրած հալածանքը...

Միտքին անցաւ մանկութեան օրերը յիշեց, երբ երկուքն ալ Ժաննի մօր կաթով սնած էին։ Այս վերջինը, Մարի-Ռօզ, կայտառ գեղջկուհի մը, ամուսնացած էր Բիէր Կրօզուայի հետ, նախկին թիկնապահ Բաճօրդ գնդապետին։ Իր պետին առատաձեռնութեան շնորհիւ, Բիէր Կրօզուա զինուորական ասպարէզէն քաշուած, պարոնին հողերը մշակելով կ՚ապրէր իբր դիւրակեցիկ ագարակապան։ Սկզբան Օրօրի մայրը ուզած էր կաթ տալ իր աղջկան, որ կը տկարանար հետզհետէ, բայց չէր կրցած դիմանալ։ Ուստի որոշած էին որ մանուկը Մարի-Ռօզի ստինքէն կաթ ծծէ։ Բայց, երբ սրտի տէր մարդիկ, գնդապետ Բաճօրդ և իր կինը ուզած էին որ երկու պզտիկները հաւասարապէս սնանին Մարի-Ռօզի կաթով, և ոչ թէ գեղջկուհիին աղջիկը ծծակով կաթ ուտէ։

— Քանի որ Մարի-Ռօզ երկու աղջկայ համար կաթ ունի, երկուքին ալ թո՛ղ տայ, ըսած էր գնդապետը, իր կարծր պեխերը ծամելով. Ո՛չ Օրօրին՝ աւելի, և ո՛չ ալ Ժաննին՝ պակաս։

Յաճախ առանց խտիր դնելու երկու փոքրիկներուն միջեւ, գնդապետը իր ծունկերուն վրայ խաղցուցած էր զանոնք։ Մեծնալնէն յետոյ՝ պատմութիւններ կ՚ընէր կամ պատերազմի տեսարաններ կը նկարագրէր, մանկական երեւակայութեան յարմարցնելով։ Երբեք Ժանն նախանձ զգացում չէր ունեցած, որ այնքան դժուար կուգայ փոքրիկներուն, տեսնելով որ կաթնքոյրը գուրգուրանքներով կը մեծնար։ Քանի որ ինք ալ կը վայելէր նոյն խաղալիկներն ու կարկանդակները։ Ամենէն ուրախալին սա էր որ Բաճօրդ ընտանիքը առանձնած էր Ժաննի կրթութեան հոգը։ Կրթեալ աղջիկ մը և յետոյ արժանիքի տէր կին մը եղած էր շնորհիւ գնդապետին ազնուութեան։ Պարոնը կ՚ըսէր թէ իր պարտքը միայն կը հատուցանէր. Ժաննի հայրը՝ Կրօզուա, Ալժէրիոյ մէջ, գնդապետին կեանքը ազատած էր յարձակումի մը միջոցին, ձին տալով իր պետին, որուն ձին սպաննուած էր գնդակէ մը։

— Այս պզտիկները միեւնոյն կաթը կերած են, որով իրարու քոյր կը նկատուին արիւնով ալ, Դուն Ժաննի մայրն ես քիչ մը, ըսած էր գնդապետը, գորովոտ նայուածք մը ձգելով կնոջ վրայ, և դուն, Մարի-Ռօզ, քիչ մը մայրն ես մեր աղջկան։

Որպէս զի իր պաշտօնակալներուն ապագան ապահովուած ըլլար, պարոնը իր կտակով անոնց ձգած էր այն տունը ուր կը բնակէին Կրօզուա ու կինը, և այդ տան շուրջը՝ հողային փոքր կալուած մը։ Ժաննի առաջին մեծ վիշտը կը սկըսէր գնդապետին մահուամբ, որուն յաջորդած էր կնոջ մահը. յետոյ Օրօրէ բաժնուելու վիշտը, երբ դեռատի աղջիկը իր մեծ հօր ու մեծ մօր քով գացած էր հաստատուիլ։ Այդ դժնդակ տարիներու միջոցին Օրօրի ապրած կեանքին այն ատեն միայն տեղեակ եղած էր, երբ կաթնքոյրը ամէն ինչ պատմած էր, Մօրալ մարքիզուհի ըլլալէն յետոյ։

Ամէնէն ծանր սուգերը իրարու վրայ հարուածած էին Ժաննը։ Հայրը և մայրը քանի մը ամսուան մէջ մեռած էին։ Մօրալի մարքիզուհին նպատակ մը ունէր, երբ Ռօշ-Թօրթ իր քով կանչած էր Ժաննը, զոր քրոջ պէս կը սիրէր։ Դղեակին կալուածական վարիչ Բիէր Տանոբէի հետ կ՚ուզէր ամուսնացնել, որ քանի մը տարիէ ի վեր ամուսնոյն ծառայութեան մէջ կը գտնուէր։ Ժանն ու Բիէր, երկուքն ալ անխռով բնաւորութեան տէր, իրարու համակրած էին։ Ամուսնութիւնը կատարուած էր դղեակին մատուռին մէջ, պարզ ու մտերմական կերպով։ Երկար և երջանիկ կեանք մը պիտի վարէր այդ ամոլը, եթէ երբեք գաղտնիք մը աղետալի հարուածը հնձած չըլլար այդ ծաղկափթիթ միութիւնը։

(Շարունակելի)

տակ Թողուած այնքան հատորներուն։ Նոյնուամենայնիւ մը պատցնենք, եթէ կ'ուզէք, ֆրանսական պարգեւատուններուն վրայ։ Վերջերս Ժաք տէ Կաչօն չա՛տ հետաքրքրաշարժ ցանկ մը հրատարակած էր Մեկենասներու և պաշտպաններու։ Մեկենաս բառը ո՛չ տեսակ մը հոմանիշ է դարձեր պարգեւատուի։ Մեկենաս (Mécène) Հռոմայեցի յարգուած նախարար մը՝ գրական ու բանաստեղծական վայելքները կը պաշտէր։ Իր ժամանակին մատենագիրներուն այցելութիւնը կ'ընդունէր, իր բարեկամութիւնը, հարստութիւնը տրամադրելով չքաւոր գրողներուն, և ճիշդ այս պատճառաւ Վիրգիլիոս և Ովրատիոս իրենց քերթողական «գլուխ գործոց»ները ձօնած են Մեկենասի։ Անկից ի վեր Եւրոպա բիւրաւոր պարգեւատուներ կը համրէ։

Պատուաւորագէտ տարօղ ո՛չ այնքան հարուստ հատաուներ իրենց մահէն վերջը յանձնած ո՛ւ է գումար մը ձգած են գեղարուեստներու յառաջացումին համար, և այդ մարդիկը չա՛տ աւելի անմահ են, քանի որ իրենց գործը առաքինութեան բոլոր յատկութիւններովը պճնուած է։ Մոնթիօն անմահ մըն է. Նոպէլ, սակայն, ամէն տեսակէտով կը գերազանցէ զայն. տիեզերական մարդն է ան, ինչպէս կը սիրեն ըսել. անգլիերէն, ֆրանսերէն, գաւառի լեզուն գիտէ, և վարձատրած է կարգով Սիւլլի-Բրիւտոմը, Միսթրալը և դեռ վերջերս Ռուտեարտ Քիփլինկը։

Մեծ պատմագէտ Թիէրը գերեզմանին մէջէն դեռ պատմագիրները կը պատուէ։ Ժիւլ Ֆավր, Բոավիէ Մառսիէ, Շառլ Պլան, Վիթէ, Ժիւլ Ժանէն, Էմիլ Օժիէ, Սիւլլի-Բրիւտոմ, ամէնքն ալ մէկ մէկ գումար ձգած են վարձատրելու համար իրական տաղանդները։ Զարմանալի չէ՞ք գտներ երբ այս փիլիսոփայ, բանաստեղծ, վարչագէտ անձերուն քով կը գտնէք նաև Թօարդ անունով... տաւմիապետ մը, որ քաջերական մրցանակը հաստատեց։ Ցետոյ դեռ ուրիշ անծանօթ անձեր, Մօնսպին, Ֆաւրին, Ֆիւրթատօ տը Պայօն են., որոնց չա՛տ աւելի անմահ մնալու իրաւունքը ունին քան ուրիշ տաղանդէ զուրկ գրագէտներ։

Կ'արժէ յիշատակել երիտասարդ Պաւոն Նարոլէօն Կոպէոր որ ահագին քանակութիւնով դրամ ձգած է «ֆրանսական պատմութեան ամէնէն չքեղ կտորները» խրախուսելու նպատակով։ «Ուղեցի, կը գրէ ան իր կտակին մէջ, ուղեցի իմ կեանքս օգտակար ընել երկրիս, բայց առողջութիւնս վտա՞ չի պատեր մտքիս ձգել։ Ուսումնասիրութիւնը՝ սպառող պայքար մըն է։ Թո՛ղ մահս գոնէ օգտակար ըլլայ ծննդավայրիս»։

Ռեոնտներն են որոնք մարդկութեան մէկ մասը կ'ապրեցնեն։ Կոնքուրի ակադեմականները, որոնք թիւով տասն են, տարին անգամ մը հինգ հազար ֆրանք կը յատկացնեն երիտասարդ գրագէտները քաջալերելու համար։ Օգթավ Միրպօ, Կլիւթով Ժէֆրուա, Ժ. Ռօնի, Լէօն Հէննիք, Էլէմիր Պուրժ, Ժիւլ Ռընար, Բոլ Մարկըրիթ, Լիւսիէն Տէքավ, Ժ. Հ. Ռօնի, Լէօն Տօտէ, այս պզտիկ անմահները նախապէս արդէն մրցանակներ շահած են այս կամ այն գրական յանձնաժողովներէն։ Ֆրանսական Ակադեմիան ամէն տարի հարիւր տասը հազար ֆրանք կուտայ իբրև գրական մրցանակ։ Դրագէտներու Ընկերութիւնը՝ տասնըհինգ հազար։

«Գրական մրցանակները, կը գրէ տը Վօկիւէ, անհամար երջանիկներ կը հաւցընեն. անփառաւորութիւնը կը զգուեն նախ զանոնք հաստատողներուն, յետոյ, զանոնք բաժնողներուն և ընդունողներուն։»

Ֆակէ կը գրէր նաև անգամ մը. — «Կը կարծուի թէ ակադեմականները ոչի՛նչ կ'ընեն. սխա՛լ, սխա՛լ։ Բեռնաւորուած են անոնք պսակներով . . . տասը անոր բաժնելու համար. իրողութիւն մըն է տարեկան. տարին չորս հարիւր հատոր կարդալու հարկադրուած են, հատորներ, որոնց մէկ քանին համառոտցէ՛ք որ անտանելի են։»

Երբեմն խստապահանջ կ'ըլլան Մեկենասները. Նէ կ'ուզէ որ իր մրցանակները տրուին «ձեւով և մտածումով հաւասարապէս ինքնատիպ հեղինակներու» միայն։ Վիթէի մրցանակները գրագիտուհիներու մէջ կը բաժնուին. Տանիէլ Լըզիւէօր և Մարսէլ Թինէր 1906ին և 1907ին նպաստաւորուած են անոնցմէ։ Մինակ Վիթէի մրցանակը չունին կիները. անոնք ունին նաև Prix Feminaն որ Էլէն Բէզարի պէս փափուկ ու նրբազգած հեղինակ մը երեւան հանած է։ Արդի ամէնէն մեծ Մեկենասը Շօշարն է, որ ամէն տարի ահագին գումարներ կը տրամադրէ Դրագէտներու Ընկերութեան, տարուան ամէնէն յաջող գրագէտը պսակելու համար... դրամով։ La Vie Heureuseն ալ իր մրցանակները ունի։

Ժաք տէ Կաչօն պատկառելներու և նուիրատուներու այս չահեկան տեղեկութիւնները տալէ ետքը, յօդուածը կը վերջացնէ սա սիրուն և հեգնախառն պարբերութիւնով. — «Հարիւր տարուան մէջ, ֆրանսական ակադեմիաները և գրական ընկերութիւնները, ամէն տարիքէ գրագէտներու տասներկու միլիոն կը նուիրեն։ Մեծ բան մը չէ, ծխախոտի դրամ հազիւ։ Բայց ամէն պարագայի մէջ բան մըն է, նոյն իսկ եթէ ծիսզ չըլլայ մարդ։ Բարեկամները թո՛ղ ողջ մնան»։

Մեր հրատարակներէն չատեր կը վարանին իսկ իրենց լեզուն ուղիղ խօսելու. անոնք չպիտի փափաքին օգնել գրագէտներու չքաւոր դասակարգին, զանոնք ազատելու, արտադրելու հրաւիրելով։

Գիրքերուն չծախուելուն, չկարդալուն վախէն սարսափահար, մեր կարող գրագէտները Մէկլարականներու, մտաւորական կեանքերու, շաբթուան Ցիւրերու, վարկաբեկան ֆանթէզիներու, դասագիրքերու և լրագրական աշխատակցութիւններու մէջ կը վատնեն իրենց տաղանդին ուժը, հմտութիւնը։

Իզմիրեանցի օրինակը մէջտեղն է. ո՛րքան անծանօթ հեղինակներ մէջտեղ հանած է. իր անունը աւելի չա՛տ յարգանքով և պաշտամունքով բերաննիդ չէ՞ք առներ, քան ուրիշ հաստատուներու անուններ, — հարուստներ որոնք սիրած են միայն իրենց ոսկիներուն դէզին վրայ Թիսել, աներազ, անտպաւոր ու ծայրայեղօրէն անձնապաշտ։

ՄԵՐՈՒԺԱՆ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ԱՌՏՆԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Մօր ջուրը լաւ ու համեղ վիճակի մէջ կը մնայ, եթէ մաքուր չէյի մը մէջ լեցնելով զայն, չէյին պարապ Թողուած վիզն ալ բամպակէ խից մը դրուի չափաւոր ամրութեամբ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Բարիզի Թերթի մը Թղթակիցը Նիւ-Եորքէն հեռագրելով կը հաղորդէ իր Թերթին. — «Էնուէիրըրs Բրէսի մէկ կէսպաշտօնական զեկոյցը կը ծանուցանէ Թէ Ճափոնի կառավարութիւնը հրաւիրած է ամերիկեան նաւատորմը որ, աշխարհի չուրջը ուղեւորած պահուն, հանդիպի նաև Ճափոնի նաւահանգիստներէն մէկը։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռութ իսկոյն այդ հրաւէրը հաղորդեց նախարարաց Խորհուրդին, որ կարծիք յայտնեց Թէ ընդունելու է։ Ուրբաթ իրիկուն Պ. Ռութ Ճափոնի դեսպան Պ. Թաքահիրայի հաղորդեց Թէ ամերիկեան կառավարութիւնը կ'ընդունի եղած հրաւէրը։ Հաւանօրէն այդ այցելութիւնը Եօքոհամայի նաւահանգիստին տրուի։ Կրնամ յաւելուլ Թէ երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը միայն ընդունուեցաւ Ճափոնի հրաւէրը, վասն զի Նախագահին կարծիքը այն էր որ նաւատորմը ո՛չ որ և է արտաքոյթեան մասնակցի և ոչ ալ միջազգային հանդէսի մը, որպէս զի այդ ուղեւորութիւնը պահէ փորձի և ուսումնասիրութեան հանգամանք մը։ Այսու հանդերձ սա ես կրնամ ըսել Թէ օտար երկիրներու այցելութիւն տալու սկզբունքը ընդունուած ըլլալով, շատ հաւանական է որ ամերիկեան նաւատորմը, Միջերկրականէն անցնելու միջոցին, ֆրանսական նաւահանգիստ մը այցելէ՝ Թուլոն և կամ ուրիշ տեղ մը։ Անցեալ շաբաթ օր, երբ Սպիտակ Տան մէջ Նախագահ Պ. Ռուզվէլդի հետ կը տեսակցէի, այդ հարցումը ըրի։ Պ. Ռուզվէլդ պատասխանեց Թէ ամերիկեան նաւատորմը եթէ ընդունի օտար նաւահանգիստներ հանդիպելու հրաւէրը, մեծ ուրախութեամբ պիտի ընդունի ֆրանսական նաւահանգիստ մը այցելելու հրաւէրը։ Նախագահը յարեց. — «Գիտե՛մ Թէ ամերիկեան նաւատորմը ամէն կողմ լաւ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ, սակայն գիտեմ նաև Թէ ամէնէն աւելի ֆրանսական ջուրերուն մէջ է որ զայն ամէնէն աւելի լաւ պիտի ընդունին։»

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիոյ Ծերակոյտին մէջ ծովային նախարարը, եղած հարցումը մը պատասխանելով, յայտարարեց Թէ կը հաւանի երեքէն չորս ամսուան բարձրացնել նաւաստներու վերակազմութեան և նաւաշինութեան ծրագրին վերաբերեալ յանձնաժողովին տեւողը քննելու համար առաջարկուած պայմանաժամը։ Այդ ծրագրին և յանձնառութեան տեւողին առաջարկած պայմանները քննադատուեցան քաղաքական ու ելմտական շրջանակներուն մէջ, վասն զի կ'ըսուէր Թէ օտար տուներ, մանաւանդ անգլիականներ, յաջողեր են իմանալու ազգային կատարուելիք նաւաշինութեան գլխաւոր պայմանները։ Սպանիոյ Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուած օրէնքը կը տրամադրէ որ իբրեւ սպանիական հպատակ ճանչցուին բոլոր այն ընկերութիւնները որոնք պիտի ձեռնարկեն նաւային ծրագրին կիրառման, ծրագիր մը որ գրեթէ երկու հարիւր միլիոն բէզէթայի ծախսի մը կը կարօտի։

— Մատրիտի Թերթ մը կ'ըսէ Թէ ճաբոնցի Քունի իշխանին Մատրիտ այցելելուն բուն իսկ նպատակը Սպանիոյ Վիքդորիա Թագուհիին նուիրուած Քուրոն պատուանշանին յանձնումը չէր, այլ քաղաքական կարեւոր խնդիր մը՝ այսինքն Սպանիոյ և Ճափոնի միջեւ համաձայնութիւն մը, որ եթէ շատ մօտալուտ ալ չըլլայ, այնքան հեռու չէ։

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պ. Հալտէյն, ուրբաթ իրիկուն գումարման մը մէջ խօսելով, յայտարարեց Թէ Թրանսվալի պատերազմին ատեն եթէ ցամաքային բանակի մը կազմութեան վերաբերեալ ծրագիրը իրականացած ըլլար, Անգլիա բաւական զինուոր պիտի ունենար վեց ամսուան աշխատանքի մը տակ լաւ կարող, որոնց նոյն իսկ պիտի կրնային իրենց մէկ հարիւր հազար հոգինոց ցամաքային բանակի մը արդիւնքը։

— Օքսֆորտի համալսարանին երկրորդ դիւանապետը զեկոյց մը տուաւ նոյն հաստատութեան օգնութեան արկղին քարտուղարէն՝ ծանուցանող Թէ ոսկերիչներու արհեստապետութիւնը կ'առաջարկէ տասը հազար անգլիական ոսկի տալ այդ արկղին՝ նոյն արհեստապետութեան անունով անգլիերէն դասախօսութիւն մը հաստատելու։

— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին Նախկին ատենապետ Լորտ Սիլլի տղան Պ. Ճէյմս Կօլլի երկու ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ՝ իր աղջիկը Թողած կնոջը ձեռքէն առած ըլլալուն համար։ Դատարանը Տիկին Կօլլիի յանձնած էր աղջնան խնամքը։

ՇՏԷՍՍԷԼ ԶՕՐԱՎԱՐԸ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ

Շաբաթ առտու կանուխ Շդէօսէլ զօրավարը երբ տակաւին կը քնանար, Բեռդերպուրկի պահակազօրքերու հրամանատարին մէկ Թիկնապահը գնաց ծանուցանել զօրավարին Թէ կառավարութենէն հրաման առացած է զինքը իսկոյն ձերբակալելու և Բետրօ-Բաւլոյի բերդին բանտը առաջնորդելու։ Հրամանը յանկարծական ըլլալով, Շդէօսէլ զօրավարը հարկադրուեցաւ բերդին բակին մէջ երկու ժամ սպասել, երբ բանտին վարչութիւնը անոր համար տեղ մը կը պատրաստէր։ Շդէօսէլ զօրավարը դրուեցաւ Նէպոկադով ծովակալին բանտարկուած խուցին մօտ ուրիշ խուց մը։ Այս ձերբակալութիւնը անակնկալ մը եղաւ զինուորական շրջանակներուն մէջ, վասն զի կը յուսացուէր որ Շդէօսէլ զօրավարը ներման պիտի արժանանայ։

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐԸ
ԵՒ ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐԵՐԸ
ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Թանն Թղթակիցը հեռագրելով կը գրէ Լոնտոնէն. — «Անգլիոյ գանձային նախարար Պ. Ասքուիթի ծրագիրը, ոգելից ըմպելիներու բարենորոգման մասին, մեծ դժգոհութիւն և բողոք պատճառած է գարեջուրի մեծ գործարանատէրերուն, որոնք կ'ըսեն Թէ ծաղկեալ ճարտարարուեստութիւն մը քիչ ատենէն պիտի կործանի, վասն զի նախարարութիւնը առաջադրած է մինչեւ տասնըչորս տարի ջնջել հիմակուան գինետուններուն գրեթէ մէկ երրորդ մասը։ Պահպանողական քանի մը Թերթեր ալ, որոնք նոյն գործարանատէրերուն ազդեցութեանը կ'ենթարկուին, կը քննադատեն այդ ծրագիրը և կ'ըսեն. — «Աղքատ դասակարգը ի՞նչ պիտի ըլլայ երբ իր գինետունէն զրկուի, ուր կուշտ ու կուռ կը խմէր։ Հարուստները քլիւպներու կը վերաբերին, ուր կրնան առանց արգելքի արբենալ, երբ պէտք ունենան. բայց աղքատը գինետուն միայն կրնայ երթալ. եթէ գինետունները փակուին, իր վերջին մխիթարութենէն զրկուած պիտի ըլլայ։» Գարեջուրի գործարանատէրերը, այդ ծրագրին դէմ ինքզինքնին պաշտպանելու համար, գլխաւորաբար իրենց յոյսը դրած են եպիսկոպոսներուն վրայ։ Գիտեն Թէ եպիսկոպոսները, անկլիքան Եկեղեցին ընդհանուր կերպով, նպաստաւոր են նախարարական ծրագրին՝ իր ընդհանուր գիծերուն մէջ. ուստի հիմա կ'աշխատին եկեղեցականները իրենց կողմը շահելու։ Գարեջուրի գործարանատէրերու աջնորդքային մը նախագահ, Պ. Պուլլէր Թայմզի մէջ ընդարձակ ու սպառնալական նամակ մը հրատարակեց՝ Լոնտոնի եպիսկոպոսին ուղղուած։ Նամակագիրը զայն Թախանձագին կը հրաւիրէ իր ընԹացքը կրկին նկատողութեան առնել խնդրոյ առարկայ եղած ծրագրին նկատմամբ։ Նամակագիրը կ'ըսէ. — «Պիտի գայ ժամանակ մը ուր Եկեղեցին, ուրիշ յարձակումներու դէմ ինքզինքը պաշտպանելու համար, պէտք պիտի ունենայ իր բոլոր բարեկամներուն, սակայն պիտի տեսնէ Թէ կորսնցուցած է իր բարեկամները հիմակուան գործին մէջ ունեցած ընԹացքին հետեւանքով»։ Գարեջուրի ուրիշ գործարանատէր մը աւելի բացայայտ կը խօսի և կը գուշակէ կրօնական նուէրներու ահագին նուազում մը, եթէ օրինագիծը օրէնքի վերածուի։ Գարեջուրին և կրօնքին այս ընկերակցութիւնը շատ տարօրինակ է։ Եպիսկոպոսները մինչեւ հիմա շատ յուզուած չեն երեւար գարեջուրի գործարանատէրերու այդ սպառնալիքներէն։ Լոնտոնի եպիսկոպոսը պատասխանեց Պ. Պուլլէրի Թէ ինք օրէնքին կուսակից է, պայմանով որ տասնըչորս տարուան պայմանաժամը քանի մը տարուան բարձրանայ։ Այսու հանդերձ հաւանական է որ այդ բարձրացումը տեղի ունենայ։ Անգլիացիներուն աւելի աչքին զարկած է ոգելից ըմպելիներու մեծ վաճառականներուն ընԹացքը, որոնք մեծ աղմուկ կը յարուցանեն գարեջուրի գործարաններու բաժնեԹուղԹերուն ամէնամեծ անկումին չուրջը, որ արդիւնք էր վերջերս ծրագիրը Անգլիոյ Խորհրդարանին ներկայացուելուն. տասը մէջ կը տեսնեն առաջին արդիւնքը անպատեհ ծրագրի մը։ Թայմզի ելմտական խմբագիրը, որ անշուշտ ժուժկալութեան պաշտպաններուն պատճառաբանութիւններէն նախապաշարուած մարդ մը չէ, գիներու այդ անկումին համար բոլորովին ուրիշ բացատրութիւն մը կուտայ, ըսելով որ ծրագիրը չէ մեղուցած գարեջրագործութեան հրապարակը, որ արդէն շատոնց մեռած է գարեջուրի գործարանատէրերուն չահագիտութեանը հետեւանքով, որով գինետունները գնեցին։ Պէտք է գիտնալ որ գարեջուրի գործարանատէրերը միայն գարեջուր արտադրելով չեն բաւականանար, այլ կ'ուզեն նաև զայն սպառել, և ատոր համար առաւելանալու ձեռք կ'անցնեն կարելի եղածին չափ բազմաԹիւ գինետուններ։ Անոնց սեփական գինետունները իրենց գործարանին արտադրած գարեջուրները միայն վաճառելու պարտական են։ Այդ գարեջուրի գործարանատէրերը, որոնց մէջ ազնուականներ ալ կան, վարժուած են ոգելից ըմպելի վաճառելու արտօնութիւնը նկատել անբռնաբարելի սեփականութիւն մը։ Իրականին մէջ այդ արտօնութիւնը բնաւ սեփականութիւն մը չէ եղած. միշտ կրնայ ետ առնուիլ և Պետութիւնը որ զայն կուտայ, ունի ետ առնելու իրաւունքը։ Գարեջուրի գործարանատէրերը, սակայն, իրենց քաղաքական ազդեցութեամբը, խնդիրը այդպէս չեն նկատեր, և այդ է պատճառը բոլոր դժգոհութեանց։ Անշուշտ անոնց շահերը պիտի վնասուին այդ օրէնքէն. բայց հանրային առողջութիւնը և բարոյականը պիտի օգտուին անկէ։»

ԱՊՐՈՒՑՑԷԻ ԴՈՒՔՍԻՆ
ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ուաշինկդընէն Լոնտոնի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ Թէ Ապրուցցէի դուքսը և անոր նշանածը՝ Միս Էլքինս ընդհանուր հետաքրքրութեան առարկայ կ'ըլլան և լրագիրները ընդարձակ հրատարակութիւններ կ'ընեն այդ մասին։ Դուքսը և նշանածը երբ դուրս ելլեն, լրագրական լրաբերները իսկոյն անոնց կը հետեւին՝ նշանակելով անոնց բոլոր տեղափոխութիւնները։ Դուքսը Եւրոպա պիտի ուղեւորի։ Միս Էլքինսի օժիտը մէկ միլիոն անգլիական ոսկիի չափ կը հաշուուի։

—Քօրրիէրէ տէլլա Սէրա կ'ըսէ Թէ նշանախօսութեան պաշտօնական զեկոյցը Իտալիա ղրկուած է և Թէ ամուսնութիւնը հակառակ դէպքերէն առաջ տեղի պիտի չունենայ, հաւանօրէն Ուաշինկդընի մէջ։ Կ'աւելցնէ Թէ ամուսնութեան մասին եղած դժուարութիւնները դեռ հարթուած չեն։ Իտալիոյ Թագաւորը հաւանած է, սակայն կը մնայ Միս Էլքինսի կաթոլիկութիւնը ընդունելու խնդիրը, որուն խիստ կ'ընդդիմանայ օրիորդին ընտանիքը։ Կըպպընս կարտինալը, որ ծերակուտական Էլքինսի բարեկամն է, պիտի աշխատի լուծել այդ փափուկ կէտը։

—Ուաշինկդընի իտալական դեսպանատունը կը յայտարարէ Թէ այդ ամուսնութեան մասին բանի մը տեղեկութիւն չունի։ Ապրուցցէի դուքսն ալ կը հերքէ իր ամուսնութեան լուրը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Շդրասպուրկէն Բարիզի Թերթերուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ. — Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Վերրն-Բէօնիկպուրկի դղեակին բացումը մայիսի առաջին օրերուն պիտի կատարուի՝ Վիլհէլմ կայսեր ներկայութեամբ։ Այդ արարողութիւնը միջին դարու հանգամանք մը պիտի ունենայ։ Վիլհէլմ Բ.ի անդրանիկ որդին անձամբ պատրաստած է անոր ամէնէն փոքր մանրամասնութիւնները։ Կրկնութիւնը պիտի ըլլայ հին ժամանակի ամուր դղեակի մը հանդիսական յանձնումին՝ ԺԶ. դարու իշխաններուն։ Երկու հարիւր սպաներ, ուսանողներ և արուեստագէտներ, նոյն Թուականին տարազներով, ձիաւորներու փայլուն Թափօր մը պիտի կազմեն՝ իրենց մանկլաւիկներով, զինակիրներով և հետեւակ զօրքերով։ Կ'ըսուի Թէ Վիլհէլմ կայսրն ալ պարագային յատուկ տարազ մը պիտի կրէ։

ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԵՕԱՔԻՄ ԱԼՊԵՐԴ ԻՇԽԱՆԸ

Միւնխենի Բոլիդիշէ Քօրէսբոնտէնց կ'ըսէ Թէ Բրուսիոյ Եօաքիմ Ալպերդ իշխանը, որ Վիլհէլմ կայսեր հրամանով զօրքերուն բանակին մէջ ունեցած պաշտօններէն, կը բանակցի գնելու Մոնի մօտ առանձնացուած մը, ուր իր բնակութիւնը պիտի հաստատէ։ Իշխանը մտադիր է իր անունը փոխելով Բամէնցի կոմս կոչուիլ։ Ցետոյ, օտար երկրի մէջ, պիտի ամուսնանայ Լիպփէնպերկի Պառոնուհիին հետ և պիտի ընդունի անկէ ունեցած զաւակը, երբ Պառոնուհին տակաւին Մարիա Սուլցեր էր, դերասանուհի Մայենսի Թատրոնին մէջ։ Այսու հանդերձ իշխանին ծրագիրները պէտք է վաւերացնան կայսերական գերդաստանին պետին՝ այսինքն՝ Վիլհէլմ կայսեր կողմէ, ինչ որ այս միջոցիս յուսալի չէ։ Իշխանին ընթացքը խստիւ կը քննադատուի՝ իբրեւ անհամապատասխան իր դիրքին։

ՃՕՆ ՌՈՔՖԷԼԼԸՐԻ ՀԱՅՐԸ

Ամերիկեան միլիառատէր Ռոքֆէլլըրներու ընտանիքին մէջ «ուրուական» մը կար, քարիւղի իշխանին հայրը, խորհրդաւոր անձնաւորութիւն մը, և հնարամիտ կենսագիրներն իսկ ո և է տեղեկութիւն չեն կրցած քաղել ցարդ այդ մասին։ Ամերիկեան բիւրօդղը մը, սակայն, պատահմամբ, յաջողած է այդ գաղտնիքը քօղազերծ ընել։ Ծանօթ միլիառատէրին հայրը՝ Ուիլեըմ Ռոքֆէլլըր երկար ատեն կրկնակ կեանք վարելէ ետքը 1906ին մեռած է 79 տարեկան հասակին մէջ։ Իր առաջին կինը և անոր հինգ զաւակները լքանելով, Լէվինկդըն անունով երկրորդ անգամ ամուսնացած և այս երկրորդ կնոջ հետ յիսուն տարի կենակցած է, առանց երբեւէ հանելու գաղտնիքը։ Այդ ատեն իբրեւ բժիշկ հիւսիսային Ամերիկայի մէջ իր հնարած մէկ դեղօրին ծախելով ապրած և այս միջոցով ազատած է ոստիկանութեան ձեռքէն, որ խնդրոյ մը համար խիստ հետապնդումներ կ'ընէր։ Հարստութիւն ալ ունէր, բայց ո՛չ ոք գիտէր Թէ ի՛նչ միջոցով ձեռք անցուցած էր զայն։ Դագաղային մէջ իր ունեցած կալուածներուն վարչութիւնը յանձնած էր իր աներորդւոյն «որ քարիւղի Ընկերութեան մէջ պաշտօնեայ» էր բայց բնականաբար գաղտնիքին տեղեակ անձ կար՝ այսինքն իր որդին Ճօն Ռոքֆէլլըր, որ վերջին ատենեան գաղտնապահ գտնուած է։ Գերեզմանին վրայ իսկ արձանագրութիւն չկայ, որով կարելի ըլլար երեւան հանել այդ գաղտնիքը, և սակայն հիմա ծոյր տալ սկսած է Նիւ-Եորքի մէջ և Ճօն Ռոքֆէլլըր գայթակղալից պատմութեան մը առարկայ եղած է։

ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԻՒՏԻՆ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ

Գերմանական հանդէս մը կը գրէ Թէ գիտական աշխարհի մէջ դիտաւորութիւն կայ այս տարի տօնել արեգակնային դրութեան գիւտին չորրորդ հարիւրամեակը։ Նիքօլաուս Քօբէրնիքուս Կոմնիկսոր 1507ին էր որ իր գիտական բարեկամներուն տեղեկութիւններ հաղորդեց տիեզերագրական իր նոր գաղափարներուն վրայ. մաթեմաթիքական ճշդութեամբ անոնց բացատրեց երկրագնդիս դիրքը տիեզերքին մէջ և արեւու հանդէպ, և հաստատեց Թէ արեւը կեդրոնական դիրք մը ունի և երկրագունդը ալ միւս մոլորակներուն պէս կը դառնայ անոր չուրջը։ Ո՛չ միայն տիեզերագրական գիտութիւնը, այլ և փիլիսոփայութիւնն իսկ կատարելապէս յեղաշրջեց այս գաղափարները երեսուն տարիէն աւելի գաղտնիք մը մնացին Քօբէրնիքուսի համախոհ բարեկամներու խումբին մէջ։ Ինչպէս կ'ըսեն Թէ Քօբէրնիքուս այն ատեն չէ ուզած հրատարակել տիեզերական դրութեան և երկնային մարմիններու շարժմանց մասին իր գործը, որովհետեւ համոզուած էր Թէ երկրագնդիս շարժման մասին իր յայտնած նոր վարդապետութիւնը կը հակառակէր եկեղեցական վարդապետութեանց։ Վերջապէս Թէպէտ իր բարեկամներուն, Քուլմի գիտուն եպիսկոպոսին ու աշակերտաց քաջալերանքներովը ու առիթմամբը համոզուեցաւ տասը հրատարակութեան, չկրցաւ սակայն իր անզուգական գիւտին հետեւելիք փառաւորումը վայելել։ 1543ին կաթուածահար եղաւ. իր գործին հրատարակութեան առաջին օրինակը մահուան անկողնին վրայ ներկայացուեցին իրեն, երբ արդէն կորսնցուցած էր ինքզինքը։ Դիտելի է որ Կոպերնիկեան դրութիւնը լոկ երկնային մարմիններուն ընթացքը դիտելու արդիւնք չէր, այլ գուշակական և հնարագէտ հաշիւներու արդիւնք։ Քօբէրնիքուս, կրօնաւոր և խըղճամիտ մարդ, սա համոզումը ունէր Թէ իր դրութիւնը ցուցուած այն պարզութեամբ ու կանոնաւորութեամբ, ինչպէս որ է արդէն բնութիւնն իր մեծ վայելչութեան մէջ, պիտի դարմանէր Պտղոմէոսի գտած երկրակեդրոնական կնճռոտ դրութեան անպատեհութիւնները։ Դարձեալ կրօնական բարձր ըմբռնումով հաստատ համոզում գոյացուցած էր Թէ կարելի չէր որ բովանդակ տիեզերքը համեմատաբար մեր փոքրիկ երկրագունդին չուրջը դառնար. կարելի բան չէր որ, կը մտածէր, Աստուած իր ամենիմաստութեամբ այդպիսի ստեղծագործութիւն մը ըրած ըլլար։ Պարզութեան այս սկզբունքէն և տրամաբանական-բնազանցական ուրիշ սկզբունքներէ Թելադրուելով, Քօբէրնիքուս գաղափար յղացած էր խիստ քննութեան մը ենթարկել իր ժամանակին տիեզերագրական ծանօթութիւնները. և ահա իր այդ հանճարեղ քննութեան արդիւնքն է այժմու գիտութիւնը։— Գերմանական հանդէսը այս մանրամասնութիւնները հրատարակելէ ետքը, կ'աւելցնէ. — «Ամէն ճամբայ Հռոմ կը տանի, կ'ըսեն. բայց ճամբաներ ալ կան որ Հռոմէ ալ աւելի հեռուները կը տանին։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ. — Պրուսայի Նահանգին Բազարքէօյ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պիւրհանիյէ գաւառակին գայմագամ Ալի Ֆայիգ պէյ։ Պիթլիսի Նահանգին Բոզյա գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Խիզանի նախկին գայմագամ Ասաֆ պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Անատոլի երկաԹուղիին Տնօրէններէն Պ. Հէլֆերիխի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ֆրանսական հիւանդանոցին ատամնաբոյժ Պ. Լէվէքի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան և հիւպատոսական պայմանագրութեան համար կազմուած խառն յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի Ռումանիոյ կողմէ եղած կարգ մը առաջարկութիւնները քննել, երէկ գումարուեցաւ Պետական Խորհուրդին Նախագահ Հասան Ֆեհմի փաշայի նախագահութեամբ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը յառաջիկայ երկուշաբթի նորէն պիտի գումարուի։

—Ռումանիոյ դեսպանը, յանձնաժողովին մասնակցելէ առաջ, տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ. — Լա Թիւրքի կ'ըսէ Թէ երէկ Բ. Դրան մէջ գումարուած է այն յանձնաժողովը, որուն նախագահն է Մեծ-Եպարքոսը և անդամներն են Պետական Խորհուրդին Նախագահ Հասան Ֆեհմի փաշա, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա և կայլք. Պալատան երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշա։ Օսմ. Պանքային Տնօրէն Բոմփէրի պէյ ալ նոյն նիստին ներկայ գտնուեր է։

ՄԱՑՐՈՒՏԻ օսմ. դեսպան առաջին ֆերիգ Իզզէթ փաշա, երէկ, Արեւելեան Ճեպնթացով Կ. Պոլիս ժամանեց և ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց։

ՄՍԻՆ ԳԻՆԸ. — Սապահ կը ծանուցանէ Թէ զինուորներուն միս հայթայթող Իսմայիլ պէյ ու ընկերը Մուսթաֆա էֆ. Հալէպի մէջ ոչխարի վաճառական Մահմուտ Ֆերէտուն էֆ.ի հետ պայմանագրութիւն կնքած են՝ երկու չոգենաւով ոչխար ղրկելու Կ. Պոլիս։ Նաև դարձեալ Հալէպի մէջ ուրիշ անձերու հետ կնքուած պայմանագրութեանց համաձայն, մինչեւ ապրիլի վերջերը հետզհետէ երեսուն հազար ոչխարներ պիտի բերուին Կ. Պոլիս։ Ատոնք բերող չոգենաւերը երբ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեն, ոչխարներուն հազար հատը պիտի բաշխուին Կ. Պոլսոյ մսավաճառներուն։ Առաջին մասը վաղը կը հասնի։

— Սրամպուլ քաղաքապետութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ գէվրճէքի օխան 14 ղրուշի բարձրացած է և եզան միսն ալ 8ի. Նաև ձուկերու և բանջարեղէններու գիներն ալ բաւական աճած են։

Բ. ԴՐԱՆ եպարքոսական, Ներքին գործոց նախարարութեան և Պետական Խորհուրդին ճիւղերը կատարելապէս պիտի նորոգուին և արտաքին մասերն ալ պէտք ներկուին։ Այդ գործին հսկողութիւնը պիտի կատարէ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Սամի պէյ, որ նոյն պաշտօնարանին նորոգութեանը հսկած էր։

ԱՐԺԱՆ. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ. — Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք Թէ, ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Անատոլի երկաԹուղիին Տնօրէններէն Պ. Հէլֆերիխի նկատմամբ ունեցած կայս. բարձր համարումին մէկ նոր հաւաստիքը ընծայել, առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհելով անոր։ Կը շնորհաւորենք Պ. Հէլֆերիխը կայս. այդ բարձր գնահատման արժանացած ըլլալուն համար։

ՎԱՌԵԼԱՓԱՅՏԵՐԸ. — Զինուորական պաշտօնարանը ծանոյց պէտք եղած տեղերը՝ ասկէ վերջը ամէն ամսոյ վերջը գրութեամբ մը հաղորդել նաւահանգիստներու մէջ պատրաստ գտնուած և Կ. Պոլիս ղրկուած վառելափայտերու քանակութիւնը, ինչ որ մինչեւ հիմա տասը օրը անգամ մը կը կատարուի հեռագրով։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութեան մէքթուպճի Ալի Ֆուատ պէյի հայրը՝ Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեակին պաշտօնատարներէն Ճէմալ պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ գիշեր մեռաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը այսօր կատարուելով մարմինը պիտի ամփոփուի Սիւլէյմանիյէ մզկիթին պարտէզին մէջ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Նահանգին զանազան մասերուն մէջ անցեալները երեւան եկած կարմրախտը շրջականերուն մէջ բոլորովին անհետացած է և Նահանգին կեդրոնին մէջ ալ անհետանալու վրայ է, սակայն Տրապիզոնի մէջ Թիֆօն տարածուած է, Կուսակալին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը, որ բժիշկներէ կը բաղկանայ, կարգ մը որոշումներ առեր է տեղւոյն հանրային առողջապահութեանը մասին։ Ծանուցուեր է Թաղապետութեան նախագահին որ կոյուղիները ու ջուրի ճամբաները նորոգուին և Թաղերու մէջ աղբեր չԹափուին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Մենլիք գաւառակին մէջ պուլկար ութ գիւղացիներ ձերբակալուեր են, վասն զի հաստատուած է որ կայս. զինուորներուն հետ ընդհարում կատարող պուլկար աւազակախմբեր Սատանաքիի խումբին միացած են։ Ֆլորինէ գաւառակին Վէրինի գիւղին մէջ պատահած երկու պուլկար աւազակներ ձերբակալուած են։ Նէվրէքօբի Եսլավ գիւղը պաշտպանած երկու պուլկար աւազակներ ալ, ընդհարումէ մը ետքը, մեռած ձեռք անցուեր են։

ԳԱՍՏԱՄՈՆՈՒԻ Նահանգին նոր կուսակալ Ֆուատ պէյ Նահանգին կեդրոնը ժամանելով, տեղական պաշտօնեաներուն կողմէ ընդունուեր և իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻ կանոնագրին կիրառման մասին քննութիւններ կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը երկու գումարումով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ Սաքարանին վարչական Խորհուրդը, անցեալ օր, որոշեց Սաքարանին մէջ ընդունիլ Պէյքոզի կաշիի օսմ. Ընկերութեան 2400 բաժնեթուղթերը։ Այդ Ընկերութեան դրամագլուխը 1,200,000 ֆր. է և իւրաքանչիւր բաժնեթուղթ՝ 500 ֆր. ։ Նոյն Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ ներկայացուցիչ կարգուած է Բ. Դրան առաջին Թարգմանիչ Տավամ էֆ.ի փեսան՝ Մէնաշէ էֆ.։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ. — Վէբրիս չոգենաւով Կ. Պոլիս ժամանած անգլիացի զբօսաշրջիկները, երէկ, կայս. Թիկնապահ Սալահէտտին պէյի առաջնորդութեամբ, այցելեցին կայս. Գանձարանը։ Ցետոյ Վոսփորի մէջ պտոյտ մը կատարեցին։

— Օրիէնդ չոգենաւը, ուր կը գտնուին անգլիացի 180 զբօսաշրջիկներ, երէկ իրիկուն Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց. վաղը ճամբայ կ'ելլէ դէպի Աղեքսանդրիա, Մալթա ու Նափոլի։

ՓՈՂԱՐԱՆՈՑԻ վարչութիւնը, եղած հարցումի մը պատասխանելով, ծանոյց Թէ ոսկեղէն անօթները դրոշմելու դրութիւնը եթէ հաստատուի, տեղական ճարտարագործութեան պիտի վնասէ։

ՀԻՒԾԱԽՏ. — Իզմիրի մէջ հիւծախտէ մահերը վերջերս աւելցած ըլլալով, առողջապահական մարմինը որոշեց որ նոյն ախտէն վարակեալներու գոյքերը եռալէն նախապէս ախտահանուելով, ինչպէս վաճառուին. հանրային հաստատութեանց և Թրամուէյներու, երկաԹուղիներու և չոգենաւերու մէջ Թքնելը արգիլուի։ Կաթերը եռացնելով խմուին. նաև Թէ մորթուած հաւերը եալէն չնենդով պէտք չէ ուտեցնել։

ԲԱԽՏԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆ. — Պուլկարիոյ մէջ Պ. Բուլվալէի մետաքսի գործարանը աշխատող գործաւորուհի մը՝ Սաֆիա անուն, Երկրագործական Պանքային մասնակի վիճակահանութենէն 250 ոսկիի պարգեւ մը շահեր է։ Այդ աղջիկը, իր մէկ ընկերուհիին հետ, 25 ղրուշի մէկ ութերորդ տոմսակ մը գնած էր ընկերովի։ Շատերը ամուսնութեան առաջարկութիւն կ'ընեն Սաֆիայի։ Գործաւորներուն տասը մէկ մասն ալ սկսած են նոյն վիճակահանութեան տոմսակներէն գնել։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւններ ծագած են, մանաւանդ աղոց մէջ։ Կարմրուկէն ու Դիֆթերիայէն զատ ծաղկախտ ալ ճարակած է։

ՕԴԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ. — Մէկ քանի օրէ ի վեր տիրող անձրեւախառն հիւսիսային սաստիկ փոթորիկը այս առաւու հանդարտած է։ Անցեալ գիշեր և երէկ ծովը բաւական ալեկոծուած էր, մանաւանդ Վերին Վոսփորի մէջ։ Շիրքէթի չոգենաւերը դժուարութիւն կը քաշէին նաւամատոյցներուն մօտենալու համար։ Մեսար Բուռնուի և Ռումէլի Գավաքի նաւամատոյցներուն քարափներուն վրայ ահագին ալիքներ կը յարձակէին, մեծապէս դժուարացնելով անցուդարձը։ Շատ տեղեր ծառեր արմատախիլ եղան կամ կոտրեցան. վանդակորմեր և ծխնելոյզներ փլան։ Սեւ ծով երթալիք տասնէ աւելի նաւեր չոգենաւեր, երէկ, հարկադրուեցան սպասել Գավաքի առջեւ։

— Իզմիրէն կը գրեն Թէ Նոյեմբերի սկիզբներէն մինչեւ յունուարի վերջերը օդերը մեղմ էին, սակայն փետրուարին փոփոխուելով ձիւն տեղացեր է և մէկ քանի օրուան մէջ քաղաքը ու շրջականները մէկ կանգուն բարձրութեամբ ձիւնով ծածկուեր էն։ Բարձրագիր վայրերը աւելի շատ ձիւնելով, հաղորդակցութիւնները քանի մը օր ընդհատուեր էն։ Տասը-տասնըհինգ տարիէ ի վեր այսքան առատ ձիւն տեղացած չէր։ Ջերմաչափը ցուրտին զէրոյէն վար 12-16 աստիճան ցոյց կուտայ և գիշերներն ալ 18-20։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ փետրուար ամսուան հասոյթը եղաւ 886,526 ղրուշ. անցեալ տարի 774,738 էր և նախորդ տարին ալ 818,938։ Ելմտական վերջացող տարուան մարտի սկիզբէն մինչև փետրուարի վերջի ընդհանուր հասոյթի գումարն է 15,611,146 ղրուշ. անցեալ տարի 14,670,829 էր և նախորդ տարին ալ 14,115,589։

ՊԷՐԱՅԻ պատժական դատարանը մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Նիքոլի Բոսթի Քալիվըզօղլու անուն անձը, որ Շիշլիի մէջ խանութպան Լիթթիմի ստորագրութիւնը կեղծելով 32 ոսկիի մուրհակ մը պատրաստած և զայն բռնելով վճարագիր ձեռք բերած էր. Նաև դարձեալ 19 ոսկինոց ուրիշ կեղծ մուրհակ մըն ալ պատրաստած էր Նորէն Լիթթիմի ստորագրութիւնը կեղծելով։ Բոսթի ամիս մը առաջ ալ Պոլսոյ պատժական դատարանին վճռով մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր՝ Հանի Սթավրիի անունով 400 ոսկինոց կեղծ մուրհակ մը պատրաստած ըլլալուն համար։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Այսօր օրը Պոլսոյ կողմը, Զընճան Գափու, մարդ մը գետին ինկած էր։ Թաղապետական պաշտօնեաները զայն հիւանդանոց ղրկեցին, սակայն ճամբան մեռաւ սրտի կաթուածէ։ Իսլամ մըն էր. վրայէն պարզ ժամացոյց մը և 42½ ղրուշի դրամ գտնուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆ ՄԵԾ ԽՄԲԵՐԳ ՄԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Անկէ առաջ ծանուցած էինք թէ գերմանական մեծ խմբերգ մը, 150 հոգիէ բաղկացած, մայրաքաղաքս պիտի գայ։ Սոյն երգչական խումբը, որ «Պերլինէր Լիտէրթաֆէլ» կը կոչուի, բարեգործական նպատակով երկու ծօնական նուագահանդէս պիտի տայ, առաջինը գերմանական դեսպանատան մէջ, մայիս 5ին, եռեքշաբթի գիշեր, ժամը 9ին (Ը. Ե.), երկրորդը՝ Թէքէ-Պաշիի ամփիթատրոնին մէջ, 7 մայիս, հինգշաբթի գիշեր, ժամը 9ին։ Ամփիթատրոնին սրահը Թատրոնին Տնօրէնին կողմէ երգչական խումբին տրամադրութեան տակ դրուած է։ Մեր հանրութեան համար արուեստագիտական ճշմարիտ հաճոյք մը պիտի ըլլայ լսել այն խմբերգը, որ անուանի է ինքնին։ Ցայտագիրին մէջ կան դասական ու Նոր հեղինակներու գործեր, ինչպէս նաև գերման ժողովրդական երգեր։ Պուքրէշի մէջ երգչական խումբը պատիւ պիտի ունենայ երգելու Ռումանիոյ Թագուհիին ներկայութեանը։ Բարեգործական մեծ նուագահանդէս մըն ալ պիտի տայ Աթէնքի մէջ, Սօֆի իշխանուհիին հովանաւորութեան ներքեւ։ Սոյն գերման երգիչները ամէն տեղ մեծ պատուով պիտի ընդունուին։ Ցայտագիրը պիտի հրատարակենք մօտերս։

ՍԻՆԷՄԱԹՕԿՐԱՖ

The Royal View

Ինչպէս կը յիշուի, այս լաւագոյն սինէմաթօկրաֆը քանիցս մայրաքաղաքս եկած և անօրինակ յաջողութիւն գտած է Բերայի Վարիէթէ Թատրոնին մէջ։ Այս անգամ դարձեալ նոյն համակիր ընդունելութիւնը կը գտնէ իր նոր և աւելի հետաքրքրաշարժ տեսարաններուն համար։ Ամէն երիկուն սինէմաթօկրաֆի ներկայացում կայ Վարիէթէի մէջ, որ նեղ կուգայ հոն դիմող հոծ բազմութեան։ Ամէն չորեքշաբթի կը փոխուի յայտագիրը, որուն նիւթերը իրենց հետաքրքրութեամբ և հրահանգիչ պիտանիութեամբ գերազանց կը հանդիսանան։ Կիրակի և հինգշաբթի ցերեկները matinée կը տրուի։ Գիները չափաւոր են. Պէնուարի և Պէլ-էթաժի օթեակները 42 ղրուշ, միւս օթեակները՝ 31 ղրուշ։ Ա. կարգ 8, Բ. կարգ 5 և կալըրի 3 ղրուշ։ Սոյն խօսուն Սինէմաթօկրաֆը տեսակին մէջ ամէնէն կատարելագործեալն է և կ'արժէ տեսնել անոր ներկայացուցած գեղեցիկ պատկերները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		50 -
Երկրորդ	» »	46 -47
Խառն	»	45 -
Զավտարը	»	43 -44
Կարծր առաջին	»	55 -56
» միջին	»	53 -54
» խառն	»	51 -
ԱԼԻՒՐ		Ղրշ.
Տեղական գլրմա Ա. Պարկ		94 -
» » Բ. »		93 -

Այսօր 4 վակոն Անատօլըի ցորեն ժամանեց.

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ		Փարա
Շրջականներու համար հաս չաշգնաւ յանձնելի		38½-39
Տեղական սպառման համար		41 -
ԹԵՓ		
Օխան 21 փարա		
ԴԱՐԻ		
Դոնուզ	քիլէն	16 -17
Ռումէլի և Մէրսին		15½-16½

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ			25 Մարտ
Նիւ-Եորք	պատրաստ		106.½
»	մարտի	համար	.
» 1908	մայիսի	»	109.
»	յուլ.ի	»	
» 907	դեկտ.ի	»	107.
Լիվրբուլ	պատրաստ		8.2⅜
»	յուլիսի	»	[illegible]

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Քաղ. Ժողովը այս առտու գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վեհմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի։ Ներկայ էին Տիրան Աճեան, Տիգրան Թօգաթեան, Տիգրան Աճէմեան, Յարութիւն Ասլանեան և Մկրտիչ Ալաճաճեան էֆ.ները։ Ժողովը զբաղեցաւ Պատրիարքարանի պաշտօնեաներէ ոմանց ամսականներուն յաւելման խնդրով։

ՏՕՔԹ. ՎԱՐԴԱԶԱՐԵԱՆ ԷՖ.Ի ՄԱՀԸ

ԵՒ

2000 ՈՍԿԻԻ ԿՏԱԿԸ

Խորին ցաւով կը ծանուցանենք թէ մայրաքաղաքիս հայ բժշկական դասը կորսնցնելու դժբախտութիւնը կ'ունենայ իր ծանօթ և յարգուած անդամակիցներէն մին՝ Տօքթ. Միհրան էֆ. Վարդազարեանը, որ բաւական ժամանակէ ի վեր հիւանդ՝ անկողնոյ կը ծառայէր Բանկալթիի իր բնակարանին մէջ։ Տօքթ. Վարդազարեան էֆ. ծանօթ էր բժշկական և ազգային ու ընկերական շրջանակներուն մէջ, իբրև լուրջ ու հմուտ անձնաւորութիւն մը, կայս. քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ ուսած և կատարելագործած էր արհեստը, զոր յաջողութեամբ կը կիրարկէր։ Բաց ի իր մայրենի լեզուէն, հմուտ էր նաև թուրքերէնի, ֆրանսերէնի և գերմաներէնի։ Հանգուցեալը ձեռնհասօրէն երկար տարիներ մասնակցած է Պատրիարքարանի ժողովներուն և վերջին տարիներս ալ իբրև ուսումնասէր ու գործունեայ անձնաւորութիւն՝ Վարչութեան կողմէ անդամ կարգուած էր Ուսուցչաց Հանգստեան Սնտուկի Յանձնաժողովին՝ իրեն անդամակից ունենալով, Կարապետ Խորասանճեան, Սարգիս Գնտէճեան և Արամ Գարամանեան էֆ.ները։

Ինչպէս գրեցինք նախապէս, յարգելի բժիշկը, իր կենդանութեան ուզելով յագուրդ տալ իր աղքատասիրական զգացումներուն, իր հիւանդութեան միջոցին — գրեթէ շաբաթ մը առաջ — զինքը դարմանող բժիշկին Տօքթ. Սեղբոսեանի յայտնած էր իր մէկ գաղափարը, որ էր 2000 ոսկիի կտակ մը ընել ազգին կարօտ ու չքաւոր դասակարգի աղջիկներուն, և այդ դրամին տոկոսով հոգալ անոնց օժիտը։ Որչափ որ կը յիշենք, այս օրինակ կտակ մը չէ եղած մեր մէջ։ Տօքթ. Վարդազարեան էֆ. առաջին անգամ գաղափար կը յղանայ այսպիսի ինքնատիպ կտակ մը ընելու ի նպաստ չքաւոր ու համեստ հայ աղջիկներու, շեղելով մեր բարեգործներու շաւղէն, որոնց կտակներն ու նուիրատուութիւնները միևնոյն առանցքին շուրջը կը դառնան միշտ։ Մաղթելի է որ մեր կտակակատարները հետեւէին Տօքթ. Վարդազարեանի սքանչելի օրինակին, կտակներ ընելով հայ կարօտ աղջիկներու համար, որոնց ապագային վրայ խորհող չկայ, մինչ կը տեսնենք թէ ամուսնութիւնները կը նուազին տակաւ։ Սեղբոսեան էֆ. իր հիւանդ պաշտօնակցին այս գովելի բաղձանքը փութացած էր հաղորդել Ս. Պատրիարք Հօր, որ կտակին ստորագրուելուն առթիւ իր կողմէն իբրև ներկայացուցիչ ղրկած էր «Ունիոն» ապահովագրական ընկերութեան տնօրէն՝ Սիմոն էֆ. Դայսէրլեանը և նոյն ընկերութեան կենաց ճիւղին պետ՝ Միհրան էֆ. Տէր Ներսէսեանը։ Այս կտակով, որ կատարեալ իրողութիւն մըն է այլ եւս, կտակակատարին ստորագրութիւնը կրող և վաւերականութեան ամէն հանգամանքներով օժտուած, 2000 անգլիական ոսկիի գումար մը կը դրուի Ազգ. Պատրիարքարանի տրամադրութեան ներքեւ, սեղանաւորական կամ առեւտրական Տան մը յանձնուելու պայմանաւ, որուն տարեկան տոկոսը, ինչպէս ըսինք, պիտի յատկացուի աղքատիկ աղջիկներու օժիտի պատրաստութեան։ Կտակը գործադրելի է մահուընէ ետք և յանձնուած է ծանօթ վաճառական Թօգաթեան Տիգրան և Յովսէփ էֆ.ներու, որոնց, ինչպէս նաև իր երկու եղբայրներուն կարծիքը հարցուցած էր հանգուցեալը այս առթիւ, և որոնք իրենց համախոհութիւնը յայտնած էին։ Հանգուցեալ բժիշկը քեռայրն էր Թօգաթեան էֆ.ներու և 1907ին կորսնցնելու դժբախտութիւնը ունեցած էր իր ամուսինը։ Կը մեռնի անզաւակ և հետեւաբար ամբողջ հարստութիւնը, որ կը բաղկանայ 5000 անգլիական ոսկիէ. 2000 ոսկին կը ձգէ ազգին, իսկ 1500ական ոսկի կը թողու իր երկու եղբայրներուն։ Ազգին կտակուած գումարը որ Թօգաթեան Տեարց քով ի պահ դրուած էր, ըստ տրամադրութեան կտակի, պիտի յանձնուի Ս. Պատրիարք Հօր։ Խմբագրութիւնս այս տխուր առթիւ իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալ Տօքթ. Վարդազարեանի սգաւոր եղբայրներուն, Թօգաթեան Տեարց, ինչպէս նաև բոլոր պարագաներուն։

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ և Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միջեւ գտնուող կարգ մը յարաբերական խնդիրները քննելու և կարևորը տնօրինելու համար կազմուած Յանձնաժողովը երէկ իր Բ-րդ նիստը գումարեց Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Բաց ի Գէորգ էֆ. Ասլանեանէ, ներկայ էին միւս բոլոր անդամները։ Յանձնաժողովը այս առթիւ դարձեալ կարդաց յարաբերական խնդիրներու մասին Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին և անկէ Ազգ. Պատրիարքարան գրուած բոլոր գրերը, և խորհրդակցութիւններէ յետոյ, հարկ դատեց որ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին կողմէ յարաբերական խնդիրներու առթիւ գրուած վերջին նամակին պատասխանուի։

ՔԱՂ. ԺՈՂՈՎԻ այսօրուան նիստին ներկայացան Տօքթ. Խնդիրեան, Տօքթ. Նաղաշեան և Տօքթ. Խաչերեան էֆ.ները, Ազգ. Հիւանդանոցի նախորդ բժշկապետին հրաժարման պարագաներուն նկատմամբ բժշկական դասին դիտողութիւնները յայտնելու։

Տ. ՂԵՒՈՆԴ Վ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ դեռ ստացած չըլլալով Ատենապետաց Յանձնաժողովին կողմէ իրեն յանձնուած հարցարանին պատասխանները, Ժողովը իր նիստը չպիտի կրնայ գումարել յառաջիկայ ուրբաթ օր։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեանի. ներկայ էին Տ. Տ. Գաբրիէլ և Մովսէս Սրբազանները, Տ. Տ. Ղեւոնդ Դուրեան և Գրիգորիս Պալագեան վրդ.ները և Տէր-Սարգսեան, Սանթալճեան, Աչըգեան և Ճէզվէճեան քահանաները. — 1. Տ. Աղան Ծ. վրդ. Համամճեան իր պատրաստած Քրիստոնէականին երկրորդ հատորը ներկայացուցած էր ի վաւերացումն. Ժողովը Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տէր-Սարգսեանի քննութեան յանձնեց։ — 2. Նիկսարիոյ առաջն. տեղապահութեան իբրև ընտրելիներ որոշեց ներկայացնել Խառն Ժողովին՝ Տ. Տաճատ Ծ. վրդ. Ոսկանեան և Տ. Կարէին վրդ. Ելլիթիրեճեան։ — 3. Կտուցի վանահայր Տ. Ստեփան Ծ. վրդ. Աղաբաշեան իր պաշտօնէն հրաժարման պատճառները պարզած էր գրով մը և իր հիւանդութեան դարմանման համար Պոլիս գալու արտօնութիւն խնդրած էր. Ժողովը որոշեց գրել թէ Պոլիս գալու պէտք չկայ, այլ պէ՛տք է շարունակէ իր պաշտօնը։ — 4. Օրթագիւղի աւագերէցը և Թաղ. Խորհուրդը յայտագրելով թէ նոր Դպրաց Դաս մը կազմած և դպրապետ մը ու Տնօրէն Խորհուրդը ընտրած են, անոնց վաւերացումը կը խնդրէին։ Ժողովը որոշեց հաստատել։ Ժողովը անցնելով զատ զբաղեցաւ կարգ մը վարչական խնդիրներով և կարգ մը ամուսնալուծութիւններ կատարեց։

ԷՅՈՒՆՃԻՒԼԷՆ (Պանտրմա) անձ մը գրած է Ազգ. Պատրիարքարան և խնդրած է որ իր պսակը լուծեն, քանի որ ինք ամէ առաջ առանց իր կամքին և գրեթէ բռնի պսակուած է Տ. Կուամի անուն քահանայի մը կողմէ։ Պատրիարքարանէ յանձնարարուեցաւ Պանտրմա-Պալըքէսիրի առաջն. տեղապահ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ.ի, որպէս զի քննէ այդ ամուսնական խնդիրը և արդիւնքը տեղեկագրէ Պատրիարքարան։

ՄԱՐԱՇԻ առաջն. տեղապահ Տ. Դաւիթին վրդ. Խաչատուրեան յատուկ գրութով գրած է թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներուն մէջ գտնուող Դպրեվանքցի վարդապետներուն, որպէս զի դրամական օժանդակութիւնով մը մասնակցին հանգուցեալ Կարէին վրդ.ի գերեզմանին վրայ շինուելիք շիրիմին։ Զարմանալի է որ Մարաշցիք, որ այնչափ առաջ վերաբերում մը ցոյց կուտային և տուին իրենց հանգուցեալ առաջնորդին թէ՛ կենդանութեան և թէ յուղարկաւորութեան միջոցին, այժմ կը ձգեն որ իրենց սիրելի առաջնորդին շիրիմը ուրիշներու նուէրներով կառուցուի։

ԿԱՐՆՈՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԻՐ ՊԱՇՏՕՆԱՏԵՂԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ. — Մեր թղթակիցը կը գրէ փետր. 27 թուով.— Ամիս մը ապաւինելէ յետոյ երեք վերջապէս քաղաքս ժամանեց Վիճակիս Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Սմբատ Ծ. վրդ. Սաատէթեան։ Արդէն մէկ քանի օր առաջ տեղւոյս քահանաներէն Տ. Ցուսիկ ընկերակցութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ անդամ Մ. Զիլինկիրեան էֆ.ի և Առաջնորդարանի քարտուղար Վաղարշակ էֆ. Սանասարեան մինչև Աշքալէ դիմաւորելու գացած էին Առաջնորդը։ Սոնց հետադարձին վրայ անմիջապէս վարչական մարմիններու անդամները և քաղաքացի ծանօթ անձնաւորութիւններ —իբր 15 կառք— մինչեւ Իլիճէ դիմաւորեցին և մեծ հանդիսաւորութեամբ քաղաք բերին Տ. Սմբատ Ծ. վրդ.ը, որ ուղղակի Առաջնորդարան գնաց։ Խուռն բազմութիւն մը, ամէն ազգէ, լեցուած էր Առաջնորդին անցած փողոցներուն մէջ։ Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ ընդունելութիւնը, որ շատ սքանչելի անցաւ։ Բոլոր համայնքներու կողմէ հոգեւոր ներկայացուցիչներ փութացած էին Առաջնորդարան։ Հայ-Հռոմէականներու Առաջնորդ Բչաւրեան գերապայծառին կողմէ ներկայ էին եղբայրը՝ Պետրոս էֆ. Բչաւրեան և վարդապետ մը, Հայ-Բողոքականներու կողմէ՝ նորընտիր ազգապետ Յովհաննէս էֆ. Մանուկեան՝ պատուելիին հետ, Յունաց կողմէ երկու եկեղեցականներ և յոյն երեւելիներ. նաև Սանասարեան վարժարանի կողմէ՝ Տնօրէն Նշան էֆ. Գալֆայեան և քարտուղար Արսէն էֆ. Աֆրիկեան։ Իսկ ազգին կողմէ բոլոր ժողովներու և Տեսուչ Խորհուրդներու ներկայացուցիչներ և քաղաքացի ծանօթ անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաև Զարօնանց-Զմկաւորի նախորդ առաջնորդական տեղապահ Տ. Կարէին վարդապետ Ելլիթիրեճեան։ Այս առթիւ ներկաներէն շատեր —ինչպէս Իլիճայի մէջ— Առաջնորդարանին մէջ ևս բարի գալստեան գեղեցիկ ուղերձներ կարդացին և բարեմաղթութիւններ ըրին։ Տ. Սմբատ Ծ. վրդ. ամէնուն ալ պատասխանելով, իր շնորհակալութիւնները յայտնեց եղած ընդունելութիւններուն և կատարուած բարեմաղթութիւններուն համար։ Մեր Նորընտիր Առաջնորդը շատ լաւ տպաւորութիւն մը թողուց ամէնուն ալ վրայ՝ առ հասարակ։ Շատ սահուն ու լաւ կը խօսի թուրքերէնն ու հայերէնը՝ հաւասարապէս, ձայնը ախորժելի է, արտասանութիւնը որոշ և արտաքինը հաճելի. նոյնպէս ոչ կը ծխէ և ոչ ալ կը խմէ։ Իր բնաւորութեան յատկանշական մէկ կողմն է նաև ամենուրուն արտայայտութեանց միջոցին իսկ պարզութիւնը պահել։ Առաջնորդ Հայր Սուրբը առաջնորդարանի սանդուղէն խօսեցաւ ներկայ խուռն բազմութեան, իր շնորհակալութիւնները յայտնելով և բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեանը համար։ Թէ՛ Իլիճէի մէջ և թէ առաջնորդարանի մէջ խօսածներէն կարելի է հետեւցնել թէ Տ. Սմբատ Ծ. վրդ. միեւնոյն ատեն լաւ խօսող մըն ալ է։ Առաջնորդարանի մէջ, ի դիմաց Վարչութեան ուղերձ մը կարդաց Ալիքսան էֆ. Սաաթճեան, իսկ ազգ. վարժարաններու կողմէ, Գառնիկ էֆ. Լուսաբերեան։ Ցերեկէն վերջ Սանասարեան վարժարանի ամբողջ ուսուցչական մարմինը Առաջնորդարան երթալով, բարի գալուստ մաղթեց առաջնորդ Հայր Սուրբին։ Շատ կարճատեւ և պաշտօնական այցելութիւն մը եղաւ աս, քանի որ Առաջնորդ Հայր Սուրբը Վեհմ. կուսակալին ներկայանալու համար պիտի մեկնէր և ուսուցիչներն ալ արդէն ստիպուած էին ճաշի երթալէ յետոյ վարժարան գտնուիլ։

⁂ Բարեկենդանի առթիւ թէ՛ Սանասարեան և թէ ազգ. վարժարանները փակ էին։ Թէև դասերը վերսկսան այսօր (փետր. 27), սակայն դեռ աշակերտները չեն թօթափած Բարեկենդանի պատճառած թմրութիւնը։

⁂ Ուրբաթ օր (փետր. 29) առաջին անգամ ըլլալով Նորընտիր Առաջնորդ Հայր Սուրբը պիտի նախագահէ, Սանասարեանի Հոգաբարձութեան նիստին։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՔԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ. — Եօթը ընծայացուներու ձեռնադրութիւնը.— Տեղւոյս քահանայական ծանօթ խնդիրը, որ տարիէ մը աւելի կը զբաղեցնէր տեղացին, վերջապէս լուծուեցաւ։ Այս առթիւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Տ. Ստեփաննոս Արք.։ Խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր եկեղեցին, վասն զի Պարտիզակցին 26 տարիէ ի վեր իր եկեղեցին համար քահանայական ձեռնադրութիւն տեսած չէր։ Սակայն ցաւալի է ըսել թէ եկեղեցին մէջ տիրող անկարգապահութիւնը ծայրայեղ աստիճանին հասած էր։ Ահաւասիկ ընծայացեալներուն անունները. — 1. Աստուածատուր Հօթէլեան, աւագ-ուսուցիչ ազգ. վարժարանի, կոչուեցաւ Տ. Անանիա։ — 2. Յակոբ Տրէզեան, եղած է ուսուցիչ այլեւայլ տեղեր, կոչուեցաւ Տ. Դիոնիսիոս։— 3. Լեւոն Կէօնսարեան, ուսուցիչ, կոչուեցաւ Տ. Մատթէոս։ — 4. Մ. Գողտասարեան, եղած է ուսուցիչ այլեւայլ տեղեր, կոչուեցաւ Տ. Տիմոթէոս։ — 5. Յակոբ Տ. Կարապետեան, որդի Տ. Կարապետ քահանայի, կոչուեցաւ Տ. Բարթուղիմէոս։ — 6. Ներսէս Բարունեան, ուսուցիչ, կոչուեցաւ Տ. Բառնաբաս։ — 7. Ռուբէն Աբրահամեան, դպրապետ, կոչուեցաւ Տ. Փիլիպպոս։ Այս հաշուով գիւղը այժմ կ'ունենայ 11 քահանայ, 4 հիներով մէկտեղ. սակայն անոնցմէ ոմանց ծերութեան և հիւանդութեան պատճառաւ գործելու անկարող վիճակի մէջ կը գտնուին։ Պիտի մաղթէինք որ նորընծաները քահանայական սքեմը իբրև դիրքի ու պատիւի միջոց չգործածէին, այլ ջանային նուիրուիլ իրենց հօտին հոգեւոր և բարոյական զարգացման։

— Մինչ մէկ կողմէ քահանայական խնդիրը փակուած կրնայ համարուիլ, սակայն միւս կողմէ ալ կը լսենք թէ տեղւոյս ազգայիններէն մէկ մեծ մասը դժգոհ՝ քահանայական այս ընտրութենէն և ձեռնադրութենէն, բոլորովին պաղած են եկեղեցիէն։

— Տեղւոյս ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն ոմանց քահանայ ձեռնադրուելովը, դպրոցը ո՛չ աւելի տխուր վիճակի մը կը մատնուի։ Արդէն հիմա դպրոցը խիստ ինկած վիճակ մը ունի, թէ՛ բարոյական և թէ նիւթական կրկնակ տեսակէտներով։ Երեսի վրայ ձգուած գործ մըն է հիմա կրթական գործը, անոր համար խորհող, հոգ ընող չկայ, և հարիւրաւոր պզտիկներ դպրոց կ'երթան, յուսալով վանելու համար իրենց ժամանակը։ Վարժապետներուն ամսականը քանի մը ամիսը անգամ մը կը տրուի. չէնքին պատերը քայքայուած, ապակիները կոտրուած են։ Աւելի աղէկ չէ՞ր ըլլար որ փոխանակ անպէտ ու մեծ սրահի մը վերածելու վարժարանին վարի յարկը, 100-120 ոսկի ծախք ընելով, այդ գումարը գործածուէր վարժարանին ընդհանուր նորոգութեան և դպրոցական պէտքերու հայթայթման համար։

ՍԻԼՎԱՆԷՆ (Տիարպէքիր) կը գրեն մեզ փետր. 28 թուով.— Պշէրիկցիք, տարիներէ ի վեր՝ հոգեւոր հովիւ մը ունենալու մարմաջովը կը տապկուէին, զոր ունեցան վերջապէս, յանձին Տ. Մարկոս վրդ. Գարագաշեանի, որուն ժամանումը ծանուցինք, ատենին, Արեւելքի մէջ, նշելով իր «Չզայնոտ խառնուածք»ը և «տարրական զարգացման» տէր ըլլալը, և դիտել տալով թէ՝ «լայն սիրտ ու կարող» կը պահանջէ Տիարպէքիրի յարակից այդ վիճակներու փոխ-Առաջնորդութեան պաշտօնը։ Հազիւ երեքուկէս ամիս անցած է այդ օրէն ի վեր և ահա՛ դժգոհութեան ձայները սկսած են բարձրանալ, ո՛չ ալ ծանրակշիռ հանգամանքով։ Ֆարղինի (Սիլվան-Պշէրիկ) փոխ-Առաջնորդը չէ կրցած սիրաշահիլ իր հօտը, և թուի թէ՝ իր պաշտօնէն աւելի՝ «մամոնայ»ին փարած է սերտիւ։ Բուլթքի Ս. Գէորգայ վանքին ի նպաստ և Աղթամարայ Կաթող. փոխանորդին կնիքով, նուիրահաւաքութեան պաշտօնով նուիրակներ դժգոհութիւն կրած են Ֆարղինի մէջ, Տ. Մարկոս վրդ.էն, որ 15 ոսկի պահանջած է խնդրերէն, չի՛ գիտցուիր, ի՞նչ պատճառով և իրաւունքով, Առաջնորդ Ս. Հայրը՝ պաշտօնական յորդորներ գրեց իրեն, այս մասին։ Բաց աստի, Պշէրիկի վիճակին գիւղերուն մէջ՝ իր պտուղի հաւաքումը երկու կուսակցութեանց տեղի տուած է, զորս Տ. Մարկոս վրդ. չէ կրցած սիրաշահիլ։ Այս հանգամանքներուն մէջ, իր պաշտօնավարութիւնը տեւական չի կրնար ըլլալ ի հարկէ։ Այլ է վանքի մը մէջ համբիչ հատնելը, ա՛յլ է վիճակ մը հովուել. այս հիմնական սկզբունքին անտես առնելէն է որ կը ծագին առաջնորդական անյաջողութեանց անհատնում խնդիրները։

ՔՂԻ ԵՒ ԲԵՐՐԻ.— Տիարպէքիրի մեր թղթակիցը կը գրէ.— Նախորդ թղթակցութեամբ, մեր պարզած հակառակութիւնը շատ աւելի չնչուած է այժմ, այս երկու վիճակներուն միջեւ։ Նորագոյն տեղեկութիւններ, գովասանքով կ'արձագանգեն Քղիի տեղապահ Տ. Պօղոս Վրդ. Տէր-Եղիշէեանի նորագոյն յաջողութիւնը կիրակնօրեայ վարժարան-լսարանի մը հաստատումով, ուր կիներն ալ իրենց բաժինն ունին։ Ըսել է թէ՝ Քղիի մէջ՝ կրթական գործը գրաւած է իր արժանաւորապէս լայն կալուածը, ուր մեռցուած չեն մանկավարժական պզտիկները, օրուան ուսանող նոր սերունդը, ուսումնատենչ երիտասարդութիւնը և ապագայ քահանայացուները միանգամայն։ Եւ սոսկ հանդէպ, ինչպէս միշտ, բնականաբար այժմ ևս չէզոքացած կը մնայ տեղւոյն միակ յարանուանութիւնը, բողոքականութիւնը, որուն դիմելու պէտք չեն զգար մերիններ, իրենց կրթական և եկեղեցական պահանջներուն վիճակին մէջ։ Բերրիի մէջ, սակայն, տեղապահ Տ. Յովհաննէս վրդ. Տէր Յակոբեան կը շարունակէ իր անզօրութիւնը։ Տեղական ժողովները՝ անպարապ և անհամաձայն, եկեղեցին լքուած, կղերն ու գիւղերը՝ քահանայութեան չհասկացութիւնով լեցուն, կրթական գործը քայքայուած և վերջապէս անկումի մօտ ու նո՛յն իսկ վարչական յարաբերութիւնները երեսի վրայ։ Օ մեր յարանուանութիւնները, որոնք ո՛ր է միջավայրի մէջ՝ այսպիսի կացութեան մը կը սպասեն, իրենց մարդորսութեան շրջանակն ընդլայնելու համար, գերագոյն հրճուանքի ու գործունէութեան մէջ են, այս պահուս, Բերրիի մէջ։ Բողոքական ժողովարանը, երկսեռ վարժարաններ և որբանոցները իրենց դռները լայնօրէն բացած են մայրենի Եկեղեցիէն ուծացող մեր համայնքին։ 18-20 տարիէ ի վեր Բերրիի մէջ արմատացած փորձառու պատուելի մը որ ի՛նչ ալ ըլլայ, վերջապէս իր սրտոյ զօրացմամբ գերազանց դիրք մը գրաւած է արդի Տեղապահին դէմ. անհամարակութեան հանդէպ, շղլոտած ծրագիրներով՝ չլցացեցին վարժարաններ և մեթօտիկ որբանոցներ կը վարէ, ուր պատսպարուած բազմաթիւ որբեր ղրկուած են մայրենի Եկեղեցիի հաղորդակցութենէն. ալ ի՛նչ կը պակսի՝ երբ խայծ դաւանափոխութեան։ Մնաց որ, գերման միսիոնարութիւնը՝ ինքզինքը տեղաւորելու համար՝ չա՛տ աւելի գործական միջոցներ ալ ձեռք առած է։ Հէռ (տէր) Փալանթինոհ և Ֆրաու (տիկին Փալանթինոհ ընդարձակ հողեր վարձու առած էին՝ մշակման համար և տուներ ու չէնքեր գնած՝ ժողովարանին շրջակայքը, անոնց յաջորդները՝ այժմ նոր թափ ալ տուած են այդ ձեռնարկներուն։ Եւ հարկ կա՞յ ըսել, թէ Բերրիցի 200 է աւելի երկսեռ ուսանողութիւնը և 300 է աւելի մերձակայ բնակչութիւնը խուռնամբոխ դիմել սկսած է օտարին ժամը, ու դպրոցը։ Այս բանը անցեալ տարուընէ իսկ, տեղւոյն Խառն Ժողովոյ կողմէ հաղորդուեցաւ Պատրիարքարան։ Մեր խոնարհ կարծիքով, այժմ անմիջական կարգադրութեան կը կարօտի, առաջքն առնելու համար անդարմանելի հետեւանքներու։ Բացայայտօրէն հասկցուած է այլևս, որ բան մը չէ կարելի սպասել արդի Տեղապահէն, որ վանքի մը խուցը՝ կրնայ թերևս իր գործի բաժինն ունենալ, բայց առաջնորդական գործունէութիւն՝ բնա՛ւ։

ԱԶԴ.— Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը փութայ ծանուցանել թէ յառաջիկայ Եշ. 13 մարտ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը յատկապէս հրաւիրուած է ներկայ գտնուիլ Սրբ. Պատարագի հոգեզմայլ երգեցողութեանց և իր պերճախօս քարոզութեամբը մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։ Սկզբնաւորութիւն պատարագի ի ժամ 3, քարոզ ի ժամ 3½։ (Կնիք)

Ղալաթիա, 12 մարտ 1908

ՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 24 մարտ.— Սակարանը մեծապէս հանդարտ է և տրամադրութիւնները սահմանափակ են։ Ֆրանսական Ռանթը՝ գինը, հանրային սնտուկներու գնումներուն հետեւանքով, հաստատուն կը մնայ. Օտար արժեթուղթերու մասին գործ չկայ, նոյն իսկ ռուսական արժեթուղթերն ալ վաճառումներ կը կատարուին։ Օսմ. արժեթուղթերու գիները անփոփոխ են։ Սերպիական Ռանթը 84.45ի բարձրացաւ։ Երէյլիի ածխահանքերու բաժնեթուղթերը 320 ֆր.ի բարձրացան։ Ռիօ Թինթոյի գինը վրայ դնելով եղաւ 1616, վասն զի պղինձը 59.17էն 61ի բարձրացած էր։ Պալիա Գարաայտընի 420 փակուեցաւ։ Կաշարի գինները լաւ են՝ 14.07։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ գործ չկայ միջազգային արժեթուղթերու համար, բայց ամերիկեան արժեթուղթերը, Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու վրայ, նորէն բարձրանալով մէկուկէս «բուան» վրայ դրին։ Ոսկիները ամէնէն աւելի կը փնտռուին։ Հարաւային Աֆրիկէի հանքային բաժնեթուղթերու գինները տկար են։

—Ֆիկառօ շատ հաւանական կը գտնէ որ Ֆրանսական Ռանթը տուրքի ենթարկելու խնդրոյն վիճաբանութեան շարունակութիւնը յետաձգուի, մինչև Խորհրդարանին զատկական արձակուրդներէն ետքը։

—Գանէն կը հաւաստեն թէ Տըվընշայրի դուքսը, որ իր բժիշկներուն խորհուրդով նոյն տեղը գացած էր, այս առաւօտ մեռեր է։

ՊԵՐԼԻՆ.— Այսօր Վիլհէլմ կայսրը, կայսրուհին, Վիքթորիա Լուիզէ իշխանուհին և Եոաքիմ իշխանը, բազմաթիւ հետեւորդներով, Վենետիկ ուղեւորեցան։ Գերմանիոյ Նախարարապետը ու արտաքին գործոց նախարարը անոնց հետ չեն գացած։ Միայն Պառոն Ճենիշ կը ներկայացնէ արտաքին գործոց պաշտօնատունը։ Կառախումբը, առանց կենալու, ուղղակի Վենետիկ պիտի երթայ։ Կայսրը, իրեն հետ գտնուողներով, վաղը առաւօտ կէսօրէն կէս ժամ առաջ պիտի ժամանէ և կայարանին մէջ պիտի ընդունուի Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին կողմէ։

ՓԱՐԻԶ.— Նիւ-Եորք Հէրըլտ կ'ըսէ թէ շատ հաւանական է որ ամերիկեան նաւատորմը ֆրանսական նաւահանգիստ մըն ալ այցելէ Միջերկրականէն անցնելու ատեն, սակայն այդ նաւահանգիստը դեռ որոշուած չէ։

ՆԻՒ-ՕՐԼԷԱՆՍ.— Ահռելի փոթորիկներ ծագեցան Լուիզիանայի մէջ. ահագին կորուստ կայ։ Մարդկային զոհերու թիւը բազմաթիւ է։ Մէկ քանի քաղաքներ կործանեցան։

ՓԱՐԻԶ.— Ֆիկառօ կ'ըսէ թէ նախագահ Պ. Ֆալիէռ մայիս 28ին Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

—Սեղանաւոր Ռոշէթ, որ Սակարանին մէջ խարդախական գործառնութիւններ կատարած ըլլալուն համար ձերբակալուեցաւ, ոչ թէ 88, այլ 200 միլիոն ֆր.ի բաց մը ունի։ Մէկ քանի լրագիրներ, մեծ մասամբ ընդդիմադիր կուսակցութեանց, կ'ըսեն թէ երեսփոխաններ ալ մասնակից են Ռոշէթի վերագրուած արարքներուն։ Կը կարծուի որ այդ լրագիրներուն մղած պայքարը քաղաքական գայթակղութիւն մը առաջ բերէ Բարիզի մէջ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռեչ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ ծովային նախարարէն զատ, արտաքին գործոց ու պատերազմական նախարարներն ալ պիտի հրաժարին, նաւատորմին վերակազմութեան ծրագիրը չընդունուելուն համար։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ֆրանքօ-գերման մերձեցում մը առաջ բերելու նպատակով կազմուած յանձնաժողովին մէջ կան Պրուսիոյ Աւագաց ու Երեսփ. Ժողովներու և Ռայխսթագի անդամներէն շատերը։

ՓԱՐԻԶ.— Դատական պաշտօնարանին մօտ, Բարիզի մէջ, յիշատակարան մը պիտի կանգնուի Զօլայի համար։ Աճիւններուն փոխադրութիւնը յունիս 4ին պիտի կատարուի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց Ռայխսթագին մէջ թէ Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ միջև դիւանագիտական կացութիւնը, Մարոքի գործերու մասին, գոհացուցիչ է։ Գերմանիա ու Ֆրանսա կանոնաւորապէս կը յարգեն Ալճեզիրասի որոշումները։ Պալթիկ Ծովի մասին Պ. ֆոն Շէօն ըսաւ թէ փակեալ ծով մը պիտի չըլլայ։

—Երեսփոխան Կրէօպէր Ռայխսթագին մէջ [illegible] ըլլալով, լրագրողները որոշեցին շարունակել նոյն ժողովին նիստերուն նկարագրութեանց հրատարակութիւնը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11|24 Մարտ		
Օսմ. Թուրք. Միացեալ 4 % Փ. կ. Օ. Ռ.		103 05
Ամէնէն բարձր գին	»	103 13
Ամէնէն վար գին	»	103 03½
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	177 37½
Ամէնէն բարձր գին	»	178 25
Ամէնէն վար գին	»	177 37½
ԲԱՑՈՒՄ 12|25 Մարտ		
Օսմ. Թուրք. Միացեալ 4 % Փ.կ. Օ. Ռ.		103 07
» » » ժամը 6ին Փ.կ.	»	103 07
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	178 12½
» » ժամը 6ին	»	178 12½
Թունէլ Կ. Պոլսոյ	»	435 —
Յնռ. Երկթ. Գօրաթ. Ա.սերի	»	524 —
» » » Բ.սերի	»	520 —
» » բաժնեթուղթ	Ս. Զ.	15 87½
Շիրքէթի Խայրիէ	»	43 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	3 95
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 05
Օսմ. ծխախոտ		19 10
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		8 10
» ժուիսանս		3 85
» պարտաթուղթ		478 —
Թրանսվալ	Ֆր.	41 50
Տէրգոսի Ջուրի Ընկ.		314 —
Պալիա Գարա Այտըն Փ. Փ.		420 —
Միսիրի պանքա	Օ. Ռ.	5 —
Սալոնիկի պանքա		131 —
Գազատուն առանձնաշնորհեալ		32 —
» սովորական		25 —
Բարութ Իզմիրի		587 —
Լաբիտ	Ֆր.	55 50
Զալթըլը	»	14 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 24 Մարտ		
Միացեալ Օսմ. պարտք. բաց.	Ռ. Ռ.	94 65
գոց.	Փ.Կ. »	94 55
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	180 —
Թրանսվալ	»	42 50
Օսմ. կայս. Պանքա	»	720 —
Ռեժիի բաժնեթուղթ	»	437 —
Պալիա Գարա Այտըն	»	420 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	Փ. Կ. »	96 90
Քրէտի Լիոնէ	»	1180 —
Ռուսական 5 %	»	97 35
Իտալական Ռանթ	»	103 —
Սպանիական արտաքին	»	94 60
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25 14½
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —

Painkiller

Ամէն ցաւերու դարման ամերիկեան համբաւաւոր դեղ։ Կեանքի օրապահիկը այնքան կարեւոր և պիտանի չէ որքան

"ՓԷՆՔԻԼԼԷՐ,,Ի (ՑԱՒԱԲՈՅԺ)

մէկ շիշը, որ կարող է բժիշկներու շատ մը այցելութիւններէն ազատ պահել մարդ։

Փորհարութիւն, աղիքներու բորբոքում, որովայնի ցաւեր, ճճիներու և ստամոքսներու խայթուածք, այրուածք, ճզմուածք և այլն ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ։ Կը գործածուի նաև յօդացաւի, ջղացաւի և ամէն ջղային ցաւերու համար։

Կը ծախուի ամէն դեղարան և Սօսիէթէ Բօ-Օթէրաթիվի քով։

Մեծածախ եւ գործակալութիւն
Պոլիս
ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԽԱՆ
թիւ 19

52—19

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՍՈՒԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Պոլիս, Մահմուտ Փաշա,
Պողաչաճիին դիմաց

Լոնտոնի վերջին նորաձեւութիւնը եղող կերպասեղէններու քուբօններ հասած են.

2400 քոսթիւմցու
840 բարտըսիւցու
1000 բանթալոնցու
300 ժաքէթցու սեւ ու զորշ գոյներով
1000 ժիլէցու
200 քոսթիւմ-թայեէօրցու, կանանց համար

Գիները անփոփոխ են եւ իւրաքանչիւր քուբօնի վրայ նշանակուած։ Կը բաւէ այցելութիւն մը տալ, համոզուելու համար թէ՛ իրենց արժէքին կէս գնով կը ծախուին քուբօնները։ Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է մինչեւ իրիկուան ժամ 2 (Ը. Ե.)։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Գավալա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա եւ Պոլիս), Մանասթըր, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ յանձնով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ եւ Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ Եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի եւ 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանք տը Սալոնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Սնտուկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—19

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա. ԿԱՐԳԻ	Բ. ԿԱՐԳԻ
Սեդի	Նըլզգրիա
Մեֆիս	Էմելյա
Րամփսէս	Պուլգարիա
Թէյլոր	Մօրէա
Նառապոլ	Տալեյի
Նավարին	Տարզօ
	Թիպլա

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաեւ մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար առանձին սենեակներ ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ առանձնական թեւով ճամբորդներ կ'առնեն բայց սենեակներ չունին։ ոսկիով
Կ. Պոլսէ Լիվըրփուլ Ա. կարգի գին է 15
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց ապրանքները տան շոգենաւին ժամանումէն 34 ժամ առաջ։

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները առնելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ Ընկ.
Գործակալք
Ուէյթօլ խան, Պահչէ գափու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—7 31 *Ջէյմս Սդրիթ, Լիվըրփուլ*

ԻԼԱՆ
Շէհր Էմանէթինտէն

Համիտիէ Նիսա խասթէխանէսինէ վէ Թօբթաշը պիմարխանէսինէ մուգթազի պիր սէնէլիք էճզայի Թըպպիէ վէ սաիրէ ինշալ-միւնագասա Թալիպի իւզէրինտէ օլաւպ նիսապինի պուլտուղը հալտէ մարթըն օն-ալթընճը կիւնիւ իհալէի էվվէլիէ վէ գըրգ-սէքիզ սաաթ միւրուրինտէ իհալէի գա-թիէսի իճրա օլունաճաղընտան Թալիպ օ-լանլարըն բէյ ագչէլէրի իլէ վագթըլը Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
Ֆի 6 մարթ 324 3—3

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սէլանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանեա *(Կրէտէ)։*

Դրամագլուխին եւ աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմիի։

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ եւ Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներ, ինչպէս եւ արտասահմանի մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին եւ թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով։

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով եւ ուզուած ատենը ետ առնելու պայմանով։ Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ եւ զեղչի գործողութիւններ կը կատարէ։ Աթէնքի Պանքան հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խուցեր, փոքր վարձքերով։

Աւանդի ձեւ

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ եւ արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ	3%
Վեց ամսուան համար	3½%
Մէկ տարուան »	4 —
Երկու » եւ աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են։ Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար 2ին եւ Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով եւ փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, *որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ առաւելն* 100 *ոսկիի աւանդ գումար մը։ Այդ դրամը* 4% *տոկոս կը բերէ եւ մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն ղրուշ* 52 *ոսկեդրամ։* 50—24

Cie RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Մարտ

Դշ. 11|24 *Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Պոր-Սայիտ ու Սուրիոյ նաւահանգիստներու մեկնող շոգենաւին հետ։*
Դշ. 11|24 *Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Խերսոն, Օտեսա-Նիքօլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։*
Դշ. 12|25 *Սեվաստոպոլ ժամը* 10ին։
Եշ. 13|26 *Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Պոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։*
Շբ. 15|28 *Օտեսա, ժամը 12ին։*
50—10

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա.	*կարգ Բարիզի համար*	200	ֆր.
»	» *Մարսիլիոյ* »	160	»
Բ.	» *Բարիզի* »	150	»
»	» *Մարսիլիոյ* »	120	»

Ա. *կարգ Լոնտոնի համար* 248.35 *ֆր.*
Բ. *կարգ* 185.10 *ֆր. (Տիէբի ճամբով)։*
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարաֆին վրայ։
15 50—47 *Թ. ՌԸՓՈՒԼ*

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոստ. 2|14 եւ 1320 Սէֆէր 20 թուակիր Ֆէրմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազլը խան, Հէզարէն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի Յէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Մ. Ի. Սառրաֆ, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գափու Թիւ 10։
Պոլիս, Աղաթոն պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այվըզլըեան, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գափու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատիս շուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մոտա հատտէսի։
Պէյօղլու, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտորոս Իօաննիտէս, նաւակատան մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ հառաճի, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Մեծ Կղզի, Րէտալ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.։
17 *Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։*

Ս. ՇԹԱՅՆ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ
ԲՈԼՈՐ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1908Ի
ԳԱՐՆԱՆ
ՈՒ
ԱՄՐԱՆ

Զգեստներ՝ արանց, կանանց եւ տղոց համար
Գլխարկներ՝ «Իդա»
Անգլիական եւ Ֆրանսական պօնէրի
Վիեննական սապիկներ
Ամերիկեան կօշիկներ
Մարօքէնէ նուրբ առարկաներ
Նուրբ անուշահոտութիւններ
Ճամբորդութեան առարկաներ
Պերճանքի առարկաներ
Փողկապներ, ձեռնոցներ, եւայլն, եւայլն։

ՇԹԱՅՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԹՈՄԱՍ ՌՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալէքթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Մէքսիքօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթիասքօ	2277	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սթէլլա	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իրկօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էպրօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օհիօ	4100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էրկօ	1841	Քէլսօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիփսօ	1337	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1823	Քովնօ	1700	Բալերմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաղօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բօլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքաքօ	2723	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէպանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վ. Ուիլսըն	2391
Սօլէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2905	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րոմէօ	1789	Թարօ	
Գորսօ	895	Կըլանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Րոզարիօ	185	Մայօ	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Միքասօ *շոգենաւը, Նաւապետ Թորբ։*
Քյուրօ *շոգենաւը, Նաւապետ Արմսթրօնկ։*
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Մորոքքօ *շոգենաւը, Նաւապետ Ֆարն, ապրիլ 6ին։*
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22 24, Թիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—47

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կումբ.երու երթեւեկ.
1908 *մարտ* 1 (Ն. Տ.) *կիրակի օրէն սկսեալ*
ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՕԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կայարան		Կումբ. 622 Ապր. եւ Ճմբ. Առաւ.
Գոնիա	*մկն.*	11 —
Գաչին խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըգ Էօրէն		12 43
Մանասսուն		1 22
Գարաման	*ժմն.*	1 43
	մեկ.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 14
Ալաճա		4 50
Էրէյլի	*ժմն.*	4 15
	մկն.	4 45
Պուլկուրլու	*իրիկուն ժմն.*	5 —

ԴԱՐՁ

Կայարան		Կումբ. 621 Ապր. եւ Ճմբ. Իրիկուն
Պուլկուրլու	*մկն.*	5 20
Էրէյլի	*ժմն.*	5 38
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրովա		9 13
Գարաման	*ժմն.*	9 32
	մկն.	9 55
Մանասսուն		10 24
Արըգ Էօրէն		10 57
Չումրա		11 30
Գաչին խան		12 06
Գոնիա	*իրիկուն ժմն.*	12 35

50—12

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ ՄԸ

*որմէ հաւասարապէս կրնան օգտուիլ՝ հանր. մատենադարաններ, ուսուցիչներ, ուսանողներ եւ գործի մարդիկ։ Հեղինակները անզեղչ, որոնց մէջ շատ մըն ալ չկայ բնաւ գիրքեր կան. փոսթի ծախքը Գրատան վրայ։ «Աղջկան մը սիրտը» 25 ղրշ.— «Մեռեալ կինը» 10.— «Բառգիրք Հայ-Գաղ. Ն. Տէմիրճիպաշեան» 15, փառակազմ 20.— «Երկար ապրելու միջոցները՝» Սափրէ 10.— «Պարզ հագուստ» սոկ. —Թաւիշէ 10.— «Ծաղիկ ոսկեղէն դպրութեան» 2 հատոր 20.—«Էգօ ար Բարի» հայ-Գաղ. 25.—«Մանկութիւն երեւելի արանց» 8.— «Գիտական զուարճալի գրուածք», 2 հատոր, 10.— «*Սեգուէդեո Ինեվերսիալ*», էջ 422, 10.— «Հայր մեր ծաղկագիր», 6.— «Մանր զուարճալիք» 1¼.— «*Սեգուէդեո Գոմերսիալ*», էջ 354, 15.— «Վաղը», պարերգ բարոյավէպ, 10.— «Փունջ», ատենաբան, Օր. Գալճեան, 10.— «6½ պարտք ժառանգ մնացած անսուկը», 2½.— «Ընտանեկան բողբոջ» 6.— «Այրիներ մինչաայթ», ընդար. Թուրքերէն եւ հայատառ, 12.— «*Գոռեսբոնտանս գոմէրսիալ*» ընդարձակ էջ 479. 32.— «Նուագք Եւտերպեայ» ստանաւոր 2 հատոր, 10.— «*Գոռեսբոնտանս գոմէրսիալ*» անգլե-Ֆրանսէ էջ 441, 20.— «Թրնիւ ալ լիվրը (համառօտ.) էջ 380, 15.— «Կանոնագիր Ուխտի» 2½.— «Կանոնագիր երկրագ. Պանքայի» 2½.— «Ազատներու մրցանակը» 2.— «Հայր Ջէհրապ Կարպատեան» 5.— «Բարեկենդանի անկուտիները» 1½.—«Սարը ինձու» 20. Հեղինակները հէՍ ԴԻՆՈՎ՝ փոստի ծախքով 7 ղրուշ աւելի։ «Ասուղիկ եւ Ագանիս» 4.— «Կրթութիւնը պարտի օրօրոցէն սկսիլ» 5.— «Լուծեալ սէր» 5.— «Հազար եւ մի զրուցներ» Բ. մաս, 7.— «Վարժ. մանկանց» Ա. տիպ 6.— «Թատերական երգարան» 3.— «Միջոցին լիանալ ոսմանի» 4.— «Բնարիկ ժողովրդական» 1.— «Րէճինալտի էսէպիեռթը Թիւրքիէլ» 6.— «Ներկարարը» 3.— «Կաղանդ կամ նուէր մանկանց» 2.— «Բարիզի պիր ղըզըն հիքեայէսի» 5.— «Դըղըլ վասի յէթիմամէ» 15. Գրատունը թէ՛ այս գիրքերուն եւ թէ իր միւս հրատարակութեանց* փուքով եւ ճշդիւ *առաքման պատասխանատու է այն ատեն, երբ յանձնարարութիւնը* ուղղակի գրատան ղրկուած *է։ Պէտք է զգուշանալ* գիրք փոխող կամ չղրկող գրավաճառէ եւ յանձնակատարէ։ *Այս վաճառումը պիտի տեւէ միայն* երեք ամիս։ *Ամէն յանձնարարութեան հետ ձրի կը ղրկուի՝ մասնաւոր* գրացանկ մը, *Զ. Թորոսեանի յօրինած* Յուշատետր *մը եւ գեղեցիկ* քառբօսթալ *մը։*

ՎԱՐՁՔՈՎ ԳԻՐՔ ԿԸ ՏՐՈՒԻ

Հասցէ՝ Զ. Թորոսեան, գրավաճառ, Պահճէ-Գաբու, Րաշիտ Փաշա խան, Թիւ 18, Կ. Պոլիս։ 15—15

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ազդ.— Շիրքէթի Խայրիէի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ իր բաժնետէրերուն թէ 1323 ելմտական տարուան համար իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի պիտի վճարուի 1 օսմ. ոսկի, սկսեալ 1908 մարտ 3/16էն, ամէն օր, ժամը 5էն 10 (Ը. Թ.) բայց ուրբաթ եւ կիրակի օրերէ։
10—6

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— Րումէլի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1908 մարտ 19/1 ապրիլին կէսօրէն առաջ ժամը 10ին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին, հրապարակաւ, մասնակցութեամբ ելմտական, Հանրօգուտ Շինութեանց եւ Օսմ. Կայս. Պանքայի ներկայացուցիչներուն։
Կ. Պոլիս 7/20 մարտ 1908 5-2

⁂

Ազդ.—1881ի դեկտ. 8/20 Թուակիր Կայս. Հրամանագրին Ն. Ե Ը. յօդուածներուն եւ 1903 1/14 սեպտ. Թուակիր Կայս. Հրամանագրին ԺԲ. յօդուածին համաձայն, Րումէլի Երկաթուղիի հետեւեալ պարտաթուղթերը,

389,132
664,702
1,676,715
1,846,974

որոնք 1878 ապրիլ 1ի 49րդ վիճակահանութեան մէջ պարգեւ շահած եւ տակաւին չեն ներկայացուած գանձելու համար, եթէ մինչեւ 1908 ապրիլ 1 չներկայացուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 8—7

⁂

Ազդ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդի 1907 հոկտ. 1/14ին տուած որոշման համաձայն, 1299 մուհարրէմ 29 (8/20 դեկտ. 1881) Կայս. հրամանագրին մէջ գտնուած փոխառութեանց վերաբերող ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԱԾ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ, *ինչպէս 1858ի, 1860ի, 1862ի, 1863—64ի, 1865ի, 1869ի, 1872ի, 1873ի եւ Ընդհանուր Պարտքի օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթեր, եթէ մինչեւ 1918 սեպտ. 1/14 չներկայացուին, փոխանակուելու համար Օսմ. Փոփոխեալ Պարտքի A. B. C. D. սերիներու պարտաթուղթերուն հետ, ջնջուած պիտի համարուին։* 14—11

⁂

Ազդ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ անհատներու կողմէ պատրաստուած, փակցուած կամ կախուած եւ կամ տարբեր կերպով հրապարակաւ ցուցադրուած այն ծանուցումները, որոնք թուղթէ ու խաւաքարտէ զատ ուրիշ բաներու վրայ գըրուած են, Դրոշմատուրքի կանոնագրին Թ. յօդուածին 94րդ թիւին մէջ կանխատեսուած տարեկան տուրքերուն ենթակայ են։ Այդ տուրքին վճարումը, նոյն կանոնագրին 55րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պէտք է կատարուի իւրաքանչիւր ելմտական տարւոյն սկիզբը։ Հետեւաբար՝ հարկատուներուն կը ծանուցուի թէ երկու ամիս պայմանաժամ տրուած է իրենց՝ 1908 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ապրիլ 30 (Հ. Տ.)։ Այդ միջոցին հարկատուները պարտին ներկայանալ Ղալաթիա Դրոշմատուրքի գրասենեակը, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որոնք կանխատեսուած են Դրոշմատուրքի կանոնագրին Դ. մասին Գ. գլուխին մէջ։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ՝ տարեկան դրոշմատուրքը չվճարուած բոլոր ծանուցումները ապօրինի պիտի նկատուին եւ տուգանք պիտի առնուի իւրաքանչիւր ծանուցումէ, Դրոշմատուրքի կանոնագրին 38րդ յօդուածին համաձայն։ Շփոթութիւն չպատճառելու համար՝ Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հանրութեան թէ տարեկան դրոշմատուրքի այն վճարումները որոնք մինչեւ 1908 փետր. վերջը (Հ. Տ.) կամ 1323 ելմտական տարուան սկիզբը կը կատարուին, միեւնոյն տարուան կը վերաբերին, ի՛նչ որ ալ ըլլայ այն թուականը, ուր կատարուած է վերջին վճարումը։ Ուստի չհաշուողները, ամէն պարագայի մէջ, 1324 ելմտական տարուան համար նորէն վճարում կատարելու են վերեւ յիշուած պայմանաժամի միջոցին։
Ընդհ. Տնօրէնութիւն
28/10 *փետր.* 1908 60—25

⁂

Ազդ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պէյրութի օդային կառքի անանուն Ընկերութիւնը վճարած է 800 *բաժնեթուղթերու դրոշմատուրքը, Թիւ* I. 601-2-400, *իւրաքանչիւրը* 500 *ֆրանքնոց, Ընկերութեան կողմէ շրջաբերութեան հանուած, դրամագլուխը աւելցնելու համար։ Յիշեալ արժեթուղթերէն ունեցողները կրնան դիմել Դրոշմատուրքի գրասենեակը, Ղալաթիա, Մերթէպանի փողոց, Թիւ 21, ուր պիտի կատարուի դրոշմումի գործողութիւնը, առանց ո եւ է ծախքի։* Ընդհ. Տնօրէնութիւն
28/12 *մարտ* 1908 8—6

⁂

Դրոշմում հաշուեյարդարումի հաշուեցուցակներուն՝ սակարանական գործակալներուն կողմէ յանձնուած

Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ Ղալաթիոյ Սակարանի գործակալներուն թէ իրենց միջոցաւ կատարուած գործառնութեանց վերաբերեալ հաշուեյարդարումի կիրառութեան հաշուեցուցակները, Դրոշմատուրքի կանոնագրին 9րդ յօդուածին (Թիւ 31) տրամադրութեանց համաձայն, հինգ ֆրանքի համեմատութեան տուրքի ենթակայ են։ Զանցառութեան պարագային 100 ղրուշի դրամական տուգանք կ'առնուի իւրաքանչիւր հաշուեցուցակէ։ Հետեւաբար Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը շահագրգռուողներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն պատասխանատուութեանց վրայ, որոնց ենթակայ են եւ այս առթիւ կը ծանուցանէ թէ հարիւրին 5 զեղչ մը կ'ըլլայ այդ թուղթերու արտասովոր դրոշմումին վրայ։ Ընդհ. Տնօրէնութիւն
18/2 *մարտ* 1908 15—9

⁂

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ղալաթիոյ մէջ գտնուած դրոշմատուրքի գրասենեակը յառաջիկայ 1908 մարտ 1/14էն սկսեալ պիտի տեղափոխուի Ղալաթիա, Մէրթէպանի փողոց, Թիւ 21, Թիւնէլի կայարանին մօտ։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
20/7 *մարտ* 1908 10—7

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (115)

ԺԱՔ ՊՐԻԵՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՑԵԱԼԸ

Ժ.Գ.

Ամէնէն աւելի Ալպէրը տանջող բանն էր Մարթի վրդովումը՝ երբ ան լսած էր իր Վիշի երթալը։ Մանկամարդ աղջիկը գիտէր թէ մայրը հոն կը գտնուէր անխուսափելի նպատակով մը։

—Ոչ, ո՛չ, այդ բանին չպիտի հաւանիմ երբեք, կ'ըսէր Ալպէր մտովի։ Մարթ իր մօր մեղսակիցը չէ։

Գալով Տիկին տը Բաղբօլի նողկալի զբաղմունքին, երբ բարեկամութիւնն անցնէր, այդ բանին վրայ իսկ չպիտի խորհէր։ Լիւսիէն ու Միլօ յերիւրած էին այդ զրպարտութիւնը։ Կը խորհէր որ հարկ չկար կարեւորութիւն ընծայելու։ Մարթ չէր հեռանար մտքին աչքէն։ Աւելի վճիտ կը տեսնէր մանկամարդ աղջկան աչքերը, աւելի վճիտ քան առաջուան լոյսը եւ աչքին ջուրը. Մարթի նայուածքը անկեղծութիւն եւ անբծութիւն կ'արտայայտէր։

—Ո՛չ, չեմ կրնար կասկածիլ անոր վրայ։ Ինչ չծածկեց ծանր վիշտեր ունենալը։ Հիմա կը հասկնամ թէ ի՛նչ են այդ վիշտերը։ Այդպէս կրնայ բացատրուիլ իր բանած ընթացքը։ Խեղճ սիրելի բարեկամուհի։

Ու ձեռքերը դէպի առաջ երկարեց։ Շրթունքները կը մրմնջէին, իբր թէ Մարթ լսէր.

— Պաշտելի՛ս, հոգի՛ս, չեմ ուզեր հաւատալ քու վրադ եղած չարախօսութիւններուն եւ ոչ ալ այն բաներուն զորս համարձակեցայ կասկածիլ քու մասիդ։ Գիտեմ թէ չես կրնար ստել. բերնիդ ժպիտը, շրթունքներէդ ելած խոստովանութիւնը կ'ապահովեն զիս. վստահութիւն ունիմ քու վրադ։

Սակայն ճիշդ այն պահուն որ ամէնէն աւելի վստահութիւն ունենալ կը կարծէր իր սիրած աղջկան վրայ, տարակոյս մը կը ծնէր մտքին մէջ.

— Իրա՞ւ իր աները կամ կարծեցեալ աներն էր յանկարծամահ եղող մարդը...

Ալպէր կանգ առաւ. արիւնը կը բզզար քունքերուն մէջ. կարծեց որ վար պիտի իյնար։ Նստարան մը կը գտնուէր հոն, Ալլէի եզերքներուն վրայ։ Նստաւ, գլուխը ձեռքերուն մէջ առած. հոն մնաց երկար ատեն։ Որքան կը խորհէր, այնքան աւելի կը շուարէր թէ ի՛նչ բանի հաւատ ընծայէր։ Պահ մը խորհեցաւ փնտռել Լիւսիէնն ու Միլօն եւ զանոնք բռնադատել որ բացատրութիւն տան։ Բայց ի՛նչ հարկ։ Հաւանաբար պիտի ստէին անոնք։ Ճշմարտութիւնը պիտի՞ յայտնէին միթէ։ Չպիտի կրնար հաւատ ընծայել անոնց խօսքերուն։ Երկու հոգի միայն կարող էին այդ առեղծուածը լուծել. Անոնք էին Մարթ ու մայրը։ Ընդհակառակ իր որոշումը տուաւ։

— Պէտք որ Մարթը տեսնեմ ու բացատրութիւնները լսեմ։ Իր ձայնին շեշտը, նայուածքին անկեղծութիւնը միայն պիտի կրնան ապահովել զիս այսուհետեւ։ Եթէ երբեք մօրը անպատշաճ ընթացքին պատճառաւ առաջ եկած է գայթակղութիւնը, անշուշտ Մարթ մեծ վիշտ կը զգայ։ Խե՜ղճ աղջիկ։

Ալպէր քանի՛ կը խորհէր, այնքան աւելի պատճառներ կը գտնէր ընդհակառակ մեկնելու դէպ ի Էվիան։ Քիչ ատենէն Մարթը տեսնելու գաղափարը բալասանի մը ազդեցութիւնը գործեց իր վէրքին վրայ։ Մանկամարդ աղջկան վրայ խորհելով պիտի մոռնար իր վախերն ու կասկածները։ Նստարանին վրայ կը մնար, առանց փոյթ ընելու որ ժամանակը կը անցնէր. աչքերը տարտամութեան մէջ կորսուած էին։

Մթնելու վրայ էր. օդը աւելի կը զովանար Ալլիէին եզերող մեծ ծառերուն տակ... Ալպէր գլուխը նուազ տաք եւ նուազ ճնշուած կը զգար հիմա... Հան գորշութիւնն էր փոթորիկէն յետոյ, բայց այնպիսի հանդարտութիւն մը, ուր խանձէնքը մեծ տեղ կը գրաւէր։

Ալպէր օթէլ դարձաւ։ Որոշումը տըւած էր։ Իր մէջ ուժ չզգաց մայրը տեսնելու։ Երկտող մը գրեց մօրը, ապահովցնելով զանի եւ մեկնումը իմաց տալով։ Յետոյ շոգեկառքի ժամանակացոյցը նայեցաւ. ճաշընթացը ժամը տասը քառասուն անցած պիտի մեկնէր. ուրեմն երեք քառորդ պիտի սպասէր տակաւին։ Ուստի խորհեցաւ ոստիկանութեան քոմիսէրին մօտ երթալ, տեղեկութիւններ քաղելու համար ատամին վրայ, որուն հերոսուհին եղած էր Տիկին տը Ռիպիէր։ Ճիշդ այդ միջոցին քոմիսէրը իր գրասենեակին մէջ կը գտնուէր։ Ալպէր իր քարթը ղրկեց, ուր իր տիտղոսները նշանակուած էին։ Արդարեւ, իրաւագիտութեան տօքթէօր էր, թէեւ դատ վարած չըլլար, Բարիզի Վերաքննիչ Ատեանին մէջ փաստաբան ըլլալով հանդերձ։

Քոմիսէրը իսկոյն ընդունեց Ալպէրը, բայց երբ այս վերջինը պարզեց իր այցելութեան նպատակը, քոմիսէրը քիչ մը վարանեցաւ պատասխան տալէ առաջ։

Իր պաշտօնին բերմամբ, գաղտնապահ ըլլալու էր. Բայց Ալպէրի թախանձանքներուն վրայ եւ տեսնելով որ ի՛նչ տեսակ անձ մըն էր դիմացինը, տակաւ վերապահ ընթացքէն չեղեցաւ։ Խօսակցութիւնը շարունակուեցաւ եւ երկար տեւեց։ Քոմիսէրը, որ բնականէն շաղակրատ եւ պարզասէր մէկն էր, ի վերջոյ պատմեց բոլոր գիտցածը, մասամբ հաստատելով Տիկին տը Բաղբօլի ըսածները։ Ալպէր իմացաւ թէ Բիէր Մօրան, բաւական խորհրդաւոր անձ մը եւ շատ հարուստ, որ երկար ատեն բնակած էր արեւադարձային կարգ մը երկիրներու մէջ, Մարթի հայրն էր, Տիկին տը Ռիպիէրի օրինաւոր ամուսինը։ Քոմիսէրը կարգ մը մանրամասնութիւններ ալ հաղորդեց այն ատամին վրայ, որուն հերոսները եղած էին Բիէր Մօրան, Լիւսիէն եւ Տիկին տը Ռիպիէր։

— Ուրեմն այդ բուռն վիճաբանութիւնը պատճա՞ռ եղած է Բիէր Մօրանի մահուան։

— Անտարակոյս։

— Ինչ բանի վրայ կը դառնար վիճաբանութիւնը։

— Լուծ վկայութիւններս իրարու չեն համապատասխաներ։ Տիկին տը Ռիպիէր կ'ըսէ թէ լսելով որ Լիւսիէն Ռիշօ զինքը կը զրպարտէր, չէ կրցած ինքզինքը զսպել ու պատասխանած է։ Գալով Լիւսիէնի, պարզապէս ուրացած է իրեն վերագրուած զրպարտութիւնը, առանց անկեղծ բացատրութիւն մը տալու այդ մասին։ Գաղտնիք մը կայ այդ գործին մէջ. կը խոստովանիմ թէ չեմ կրցած լուսաբանել զայն։

— Տարօրինա՛կ բան, կը մրմնջէր Ալպէր, որ իր խօսակցին պէս չէր հասկնար անցած դարձածին պատճառը։

Պահ մը խորհրդածելէ յետոյ, յարեց.

— Պարոն քոմիսէր, վերջին հարցում մըն ալ ընեմ։ Ի՞նչ կը խորհիք Տիկին տը Ռիպիէրի վրայ։

Քոմիսէրը թեւերը վեր առաւ եւ տարտամ շարժում մը ըրաւ, որ կը նշանակէր թէ չէր կրնար պատասխան մը տալ։ Ալպէր թախանձագին յարեց.

— Ձեր պատասխանը անկեղծօրէն յայտնեցէ՛ք ինծի պարզ անհատ մը. Բնականաբար մեր մէջ պիտի մնայ խօսքը։ Շատ աննպաստ կարծիք ունիմ այդ կնոջ նկատմամբ։

Այդ խօսքերէն քաջալերուած, քոմիսէրը ցնցեց գլուխը, ըսելով.

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՈՑԱՃԵԱՆ